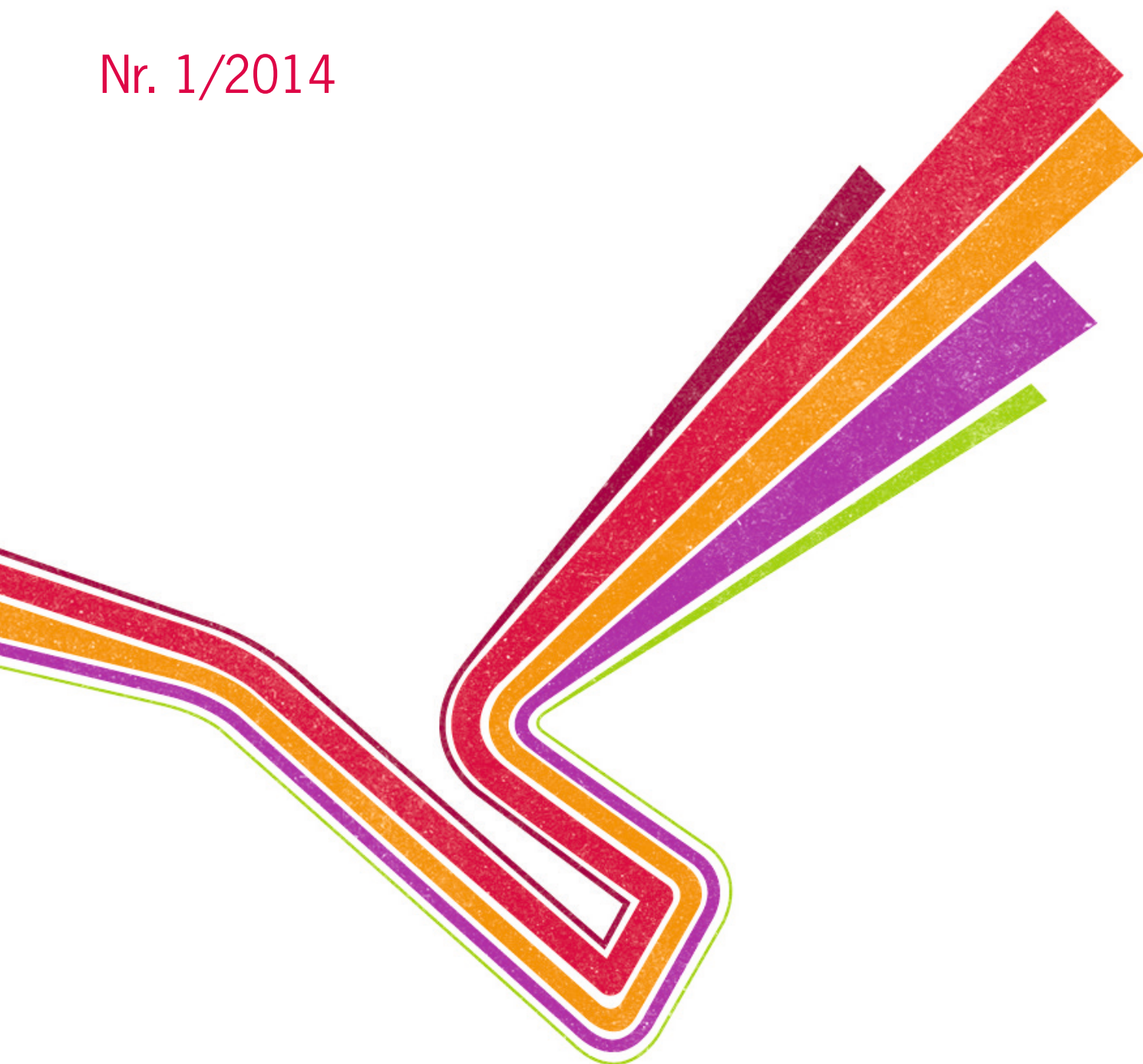

Grant Thornton informerer

Nr. 1/2014

Din samarbeidspartner innen revisjon, regnskap, skatt og rådgivning - et kunnskapshus i vekst.

Den nye regjeringen har nå vært på plass noen måneder, og vi begynner å se konkret hvilke prioriteringer den har mot næringslivet. Ifølge den nye næringsministeren, Monika Mæland, er hovedoppgaven å trygge arbeidsplassene og skape grobunn for nye. Regjeringen har lovet en ny eierskapsmelding, og sier at statlig eierskap gradvis skal reduseres «for å sikre maktspredning og styrke

det private eierskapet». Selskaper som er aktuelle for nedslag er blant andre SAS, Flytoget, Entra, Mesta, Cermaq, Telenor, Statoil, Yara og Kongsberg Gruppen. For Entras del har denne prosessen allerede startet.

Proessen med statlig nedslag har mye med kompetent kapital og eierskap og gjøre. For statlige virksomheter med forretningsmessige målsetninger er kanskje børsnotering beste alternativ, mens det for de mange mindre, voksende selskapene i landet er mer snakk om å få ny, risikovillig kapital inn på eiersiden. Men kapital alene er ikke nok for å realisere verdiskapning, det må kompetent eierskap til.

Undersøkelser viser at aktive eierfond (private equity) har en positiv virkning på samfunnet. Virksomhetene de investerer i skaper nye arbeidsplasser og gir høyere verdiskapning enn virksomheter med annen eierstruktur. Grant Thornton gjennomfører hvert annet år globale undersøkelser for å kartlegge Private Equity bransjens syn på fremtiden. Etter noen år med vekslende optimisme, viser nå svarene at optimismen er større enn før. Private Equity pekes av mange på som en eierform med stor betydning for vårt lands evne til å bringe mindre oppstartsbedrifter videre fra såkornfasen. Kombinasjonen risikovillig kapital og kompetent eierskap er et godt alternativ for mange virksomheter som vurderer å få inn nye eiere.

Grant Thornton vil i løpet av våren holde et seminar som tar for seg dette – hvorfor bringe inn Private Equity på eiersiden, og hvordan håndtere denne prosessen. Meld gjerne din interesse for deltakelse til meg allerede nå, så blir du holdt løpende oppdatert med agenda og tidspunkt.

Velkommen!

Anders Gjære
Grant Thornton Consulting
anders.gjaere@grant.thornton.no

Grant Thornton Informerer

Grant Thornton informerer

Utgitt i samarbeid med
DnR Kompetanse AS

Kontaktinformasjon Grant Thornton

Grant Thornton AS
Jan Møller
Bogstadveien 30
N-0355 Oslo
Tlf. 22 20 04 00
Faks. 22 20 04 10
e-post: oslo@grant.thornton.no
www.grant.thornton.no

Kontaktinformasjon DnR Kompetanse

DnR Kompetanse AS
Postboks 2914 Solli
N-0230 Oslo
Tlf. 23 36 52 00
Faks. 23 36 52 02
forlag@revisorforeningen.no

Redaksjon

Redaktør Alf Asklund, tlf. 23 36 52 43
alf.asklund@revisorforeningen.no

Redaksjonsutvalg

Advokat Tom Larsen
Rådgiver Britt Torunn Hove
Rådgiver Børge Busvold
Rådgiver Camilla Brunfelt

Utgivelsesplan 2014

Nr. 1 - Tirsdag 4. mars
Nr. 2 - Fredag 6. juni
Nr. 3 - Fredag 3. oktober
Nr. 4 - Mandag 8. desember

Produksjon

07 Gruppen a.s.

www.grant.thornton.no

AKTUELLE DATOER

10. mars

Årsoppgave og betalingsfrist (mva) for næringsdrivende med omsetningen under én million kroner som har fått innvilget årsterminoppgave.

15. mars

Betaling av forskuddsskatt for personlige skattytere.

17. mars

Terminoppgave og betaling av arbeidsgiveravgift og skattetrekk.

31. mars

Frist for å levere selvangivelse for selskaper på papir.

10. april

Terminoppgave og betaling av mva.

Årsoppgave- og betalingsfrist (mva) for primærnæringen.

15. april

Betaling av forskuddsskatt for upersonlige skattytere.

30. april

Frist for å levere selvangivelse for næringsdrivende på papir.

Frist for å levere selvangivelse for lønnstakere og pensjonister.

Frist for levering av oppgave over aksjer og egenkapitalbevis.

INNHOLD > 01 > 2014

Opphevet arveavgift – kan gi økt skatt ved generasjonsskifte

Side 4

Firmabilnøkkelen 2014

Side 8

Justeringsreglene på 1-2-3

Side 24

Krav om personalliste fra 1.1.14

Side 28

Rydd PC-en for bedre ytelse

Side 17

Tilleggssutbytte og ekstraordinært utbytte

Side 20

Opphevet arveavgift

DE FLESTE ARVINGER VIL TJENE PÅ AT ARVEAVGIFTEN for arv og gave ble fjernet fra 1. januar 2014. Men siden arving eller gavemottaker nå må overta arvelaters inngangsverdi, vil mange komme dårligere ut ved generasjonsskifte av næringsvirksomhet.

Rådgiver skatt
Børge Busvold,
Revisorforeningen

Å fjerne arveavgiften var en sentral del av regjeringserklæringen til den nye borgerlige regjeringen. At arveavgiften ble fjernet allerede fra 1. januar 2014 ble den største og viktigste endringen den nye regjeringen foretok i skatteopplegget for 2014 i forhold til budsjettet som ble lagt frem av regjeringen Stoltenberg.

Virkningstidspunkt

Lovendringen har virkning for gaver som gis etter 31. desember 2013 og arv fra dødsfall som skjer etter denne datoen. For gaver som ble gitt før årsskiftet og for arv etter dødsfall som skjedde før årsskiftet, skal det fortsatt svares arveavgift. Reglene og satsene fra 2013 er videreført for slike tilfeller. Da hjelper det ikke at arvingene ikke får utdelt midler fra dødsboet før etter 1. januar 2014. Det gjelder både ved privat og offentlig skifte.

Skattemessig kontinuitet

Tidligere var hovedregelen at den verdien som er lagt til grunn ved arveavgiftsberegningen, også skulle regnes som skattemessig inngangsverdi

NÆRINGSVIRKSOMHET: Ved generasjonsskifte av næringsvirksomhet kan arving eller gavemottaker komme dårligere ut med de nye reglene.

for arving eller gavemottaker. Skattemessig inngangsverdi brukes blant annet som avskrivningsgrunnlag og som inngangsverdi for gevinstberegningen ved salg.

En konsekvens av at arveavgiften ble fjernet, var at det ble innført såkalt skattemessig kontinuitet ved arve- og gaveoverføringer. Skattemessig kontinuitet innebærer at mottakeren overtar giverens eller arvelaters skattemessige inngangsverdi. Dette innebærer at verdistigning i givers eller arvelaters eiertid kommer til beskatning (og at verdinedgang kommer til fradrag) på mottakerens hånd når gjenstanden selges.

Skattemessig kontinuitet gjelder både i og utenfor næring, men fordi det er vedtatt unntak fra kontinuitetsprinsippet for blant annet bolig- og fritidseiendom (se nedenfor), får regelen størst betydning ved generasjonsskifte av næringsvirksomhet.

Skattemessig kontinuitet er en regel vi har hatt ved arv- og gaveoverføringer av aksjer i aksjeselskaper og ande-

ler i deltakerlignede selskaper (ANS, DA og KS) siden 2006. Nå vil altså dette prinsippet gjelde generelt.

Den som skal overta en virksomhet, slipper likviditetsbelastningen som arveavgiften innebar. Arveavgiften skulle betales umiddelbart. Samlet sett kan imidlertid generasjonsskifte bli vesentlig dyrere for den som skal overta en næringsvirksomhet enn etter de tidligere reglene. Dette fordi arveavgiftssatsene var lavere enn skattesatsen. Derfor valgte mange å forsere et planlagt generasjonsskifte til november/desember 2013. Dette gjaldt særlig innenfor jord- og skogbruk, som hadde spesielt gunstige regler for generasjonsskifte.

Mange lurer på om de gjorde noe dumt fordi de ikke overførte virksomheten i november eller desember 2013, mens det ennå var adgang for neste generasjon til å skrive opp inngangsverdien til arveavgiftsgrunnlaget. De aller fleste av disse kan ta det med ro.

Dersom neste generasjon ikke har planer om å selge eiendelene i overskuelig fremtid, var det som regel ikke noe poeng i å frem-skynde et generasjonsskifte. Fra en skatteøkonomisk synsvinkel er det

– kan gi økt skatt ved generasjonsskifte

nåverdien av den skatten som må betales en gang i fremtiden som må sammenholdes med arveavgiften som forfaller til betaling nå. Det er dessuten mye som tyder på at skattesatsen i Norge vil gå noe ned i årene fremover for å nærme seg nivået ellers i Europa.

Skattemessig kontinuitet innebærer at arving eller gavemottaker overtar eiendeler med en latent skatteforpliktelse. Dette er et forhold det må tas hensyn til ved fordeling av arv mellom flere arvinger. Den latente skatten er et verdireduserende element som det må tas hensyn til når en fastsetter den verdien medarvingene skal løses ut etter. Det er ikke fastsatt regler for hvordan den latente skatten skal beregnes ved skifte, dvs. hvordan den latente skatten skal neddiskonteres. Bli ikke arvingene enige seg i mellom, må slike spørsmål derfor overlates til skifteretten.

Skatteposisjoner

Kontinuitetsprinsippet gjelder i utgangspunktet ikke bare for inngangsverdi, men for alle skatteposisjoner, både i og utenfor næring. Dette omfatter blant annet skjermingsgrunnlag, negativ beregnet personinntekt, fremførbart underskudd, gevinst- og tapskonto, negativ saldo, tom positiv saldo og betinget skattefritak.

For å motvirke faren for misbruk er det visse begrensninger i kontinuitetsprinsippet ved gaveoverføringer. Kontinuitet med hensyn til skatteposisjoner ved gave begrenses til skatteposisjoner som overføres sammen med virksomheten eller formuesobjektet som skatteposisjonene knytter seg til. Det er derfor ikke mulig å overføre en rett til å fremføre et

underskudd utenfor næring ved gave, selv om giveren ellers gir bort det meste han eier. For å kunne overta skattemessig underskudd i virksomhet må gavemottakeren overta ansvaret for giverens gjeld i virksomheten.

Ved arv skal skatteposisjoner som er knyttet til virksomhet, overtas av den som overtar avdødes virksomhet i den grad skatteposisjonene er knyttet til denne virksomheten. Skattemessig underskudd i virksomhet kan bare overtas av arving som har overtatt ansvaret for avdødes gjeld i virksomheten.

Skatteposisjoner som ikke er knyttet til et formuesobjekt eller en virksomhet, skal overtas av loddeierne (de som har krav i boet) i samme utstrekning som de er loddeiere i boet og bare når de overtar ansvaret for avdødes gjeld. Dette gjelder bl.a. underskudd utenfor virksomhet.

Dersom arvingene ikke overtar ansvaret for avdødes gjeld, må skatteposisjoner som ikke er overtatt av arvingene, gjøres opp før dødsbo under offentlig skifte slutes.

Unntak fra kontinuitetsprinsippet

En del eiendeler kan selges uten gevinstbeskatning dersom man har oppfylt visse vilkår om eier- og bo- eller brukstid. Dette gjelder egen bolig, fritidseiendom og alminnelig gårdsbruk/skogbruk. For slike eiendeler som arvelater eller giver kunne ha solgt skattefritt, kan arving eller gavemottaker sette inngangsverdien til markedsverdien på ervervstidspunktet.

Alminnelig gårdsbruk og skogbruk kan bare selges skattefritt dersom

salgsvederlaget ikke overstiger tre fjerdedeler av eiendommens antatte salgsverdi. Inngangsverdien for arving eller gavemottaker kan derfor maksimalt settes til denne verdien.

Det er skattyter som må dokumentere eller sannsynliggjøre inngangsverdien som vedkommende vil påberope seg ved ligningen. Bolig og fritidseiendom som mottas ved arv eller gave, vil mottakeren ofte selge innen relativt kort tid slik at det ikke er noen verdiendring av betydning i egen eiertid. Selges ikke eiendommen, er det ofte fordi mottakeren selv vil ta i bruk eiendommen og dermed kunne opparbeide rett til skattefritak for gevinst på grunnlag av egen eier- og bo/brukstid. Departementet mente at det blir såpass få tilfeller hvor det blir behov for å fastsette inngangsverdi, at det ikke er fastsatt særskilte regler for dokumentasjon av inngangsverdi på bolig- og fritidseiendom som overtas ved arv eller gave. Inngangsverdien må derfor fastsettes ved skjønn når mottakeren selv eventuelt realiserer eiendommen med skatteplikt eller fradragsrett. Det kan imidlertid bli fastsatt forskrift om opplysningsplikt for den som erverver slike bolig- eller fritidseiendommer ved arv eller gave.

Gave og uttaksbeskatning

Ved gaveoverføringer kan reglene om uttaksbeskatning komme inn. Uttaksbeskatning innebærer at giver beskattes for differansen mellom virkelig verdi av det som gis bort og inngangsverdien, på samme måte som om eiendelen hadde vært realisert til markedspris. Ved uttak fra andre enn selskaper er det et vilkår for uttaksbeskatning at kostprisen helt eller

ERVERVSTIDSPUNKTET: For eiendeler som arvelater eller giver kunne ha solgt skattefritt, kan arving eller gavemottaker sette inngangsverdien til markedsverdien på ervervstidspunktet.

delvis er kommet til fradrag ved ligningen, for eksempel ved at eiendelen er avskrevet.

Det har vært unntak fra uttaksbeskatning i tilfeller der mottakeren plikter å svare arveavgift av gaven og vedkommende overtar hele eller deler av giverens virksomhet. Unntaket er videreført selv om arveavgiften er opphevet. Forutsetningen er at gavemottakeren er arveberettiget etter arveloven, og at vedkommende overtar hele eller deler av næringsvirksomheten med kontinuitet.

Mottaker må være arving etter arveloven for at unntaket skal komme til anvendelse. Dette er giverens egne barn, barnebarn, barnebarns barn osv. (første arvegangsklasse), giverens foreldre, søsken og søskens barn osv. (annen arvegangsklasse), samt giverens besteforeldre, onkler og tanter, og søskenbarn (tredje arvegangsklasse).

Det holder ikke å være testamentsarving.

Det er videre en forutsetning at gavemottaker fortsetter å drive giverens næringsvirksomhet.

Reglene om uttaksbeskatning gjelder generelt. Også tilfeller der det gis bort avskrivbare eiendeler utenfor virksomhet, for eksempel en avskrivbar eiendom som ikke er stor nok til å bli regnet som skattemessig virksomhet, skal uttaksbeskattes. Det samme gjelder tilfeller der mottakeren ikke er arving etter loven. Like fullt gjelder i utgangspunktet reglene om skattemessig kontinuitet. Vi regner imidlertid med at gavemottakeren i slike tilfeller må kunne skrive opp sin inngangsverdi til det beløpet giver er skattlagt for ved uttaksbeskatningen. Vi hadde sett det som en fordel dersom dette hadde blitt presisert i loven.

Gavesalg

Ved generasjonsskifte er det vanlig at mottakeren ikke betaler fullt vederlag, men bare delvis vederlag. Det kan for eksempel være at mottakeren overtar gjelden som er knyttet til virksomheten eller eiendelene. I slike tilfeller kan selger bli gevinstbeskattet etter skattelovens vanlige regler fordi vederlaget er høyere enn giverens inngangsverdi, selv om vederlaget kan være betydelig lavere enn virkelig verdi.

For å sikre smidighet ved generasjonsskifte er det innført en regel som innebærer at giver/selger kan velge ikke å bli beskattet for gevinsten, men da kan mottakeren heller ikke skrive opp inngangsverdiene, men må overta giverens inngangsverdier (skattemessig kontinuitet). Denne valgadgangen er begrenset til eiendeler i næring som overtas av arveberettiget etter arveloven. Det er giver/selger som har denne valgadgangen.

Agro Økonomi for AS - Regnskap, årsoppgjør, ligningsskjema og Brønnøysundrapport i ett og samme program

Markedets rimeligste løsning fra leverandør med 5000 kunder og 25 års erfaring.

agro.no

Priser du deg riktig?

650,- per time, er det passelig betaling? Nei, svarer jeg. Betaling per time truer lønnsomheten i regnskapsbransjen.

Hva da når bransjen effektiviseres? De fleste bransjer effektiviseres over tidens løp. Vi benytter oss av banktjenester, leier film og kommuniserer på en annen måte enn for ti år siden. Og regnskapsbransjen er definitivt inne i en effektiviseringsprosess.

Og hva skjer når du da fortsetter å ta timespris? Jo, du fakturerer mindre. Kunden stikker av med hele effektivitetsgevinsten, mens du må hente inn flere kunder for å tjene like mye.

Hva skal vi gjøre for å unngå dette? Innføre en «jobbe sakte» aksjon? Da vil det før eller siden komme andre som gjør arbeidet raskere og billigere, og ditt byrå vil bli effektivisert bort.

Det er mye mer rettferdig for begge parter at man priser per tjeneste/per måned. Da har begge parter klart for seg hva de skal forholde seg til med hensyn til pris, og regnskapsbyrået har alt å tjene på å jobbe så effektivt som mulig.

Vi i Visma ønsker å bidra til at norske regnskapsbyråer blir mer effektive. Vi har tro på bransjen, vi har tro på kompetansen i norske regnskapsbyråer og vi har tro på at regnskapsbransjen fortjener et løft i anseelse og inntjening. Vi har tro på en fastprismodell, slik at regnskapsbyråene kan konkurrere seg i mellom om å jobbe effektivt og tilby kvalitet.

Pris deg riktig, pris deg lykkelig. Ingen blir lykkelige av at du blir fattig.

Hilsen

Erlend Sogn

Administrerende direktør i Visma Software AS

Firmabil-nøkkelen 2014

BÅDE FOR DEG MED FIRMABIL og for deg som mottar kjøregodtgjørelse, er skattereglene nær uendret i 2014. Statens satser for kjøregodtgjørelse opptil 10 000 km er uendret, mens satsen for kjøring over 10 000 km øker med 5 øre. Skatt på alminnelig inntekt reduseres til 27 prosent, men samtidig øker trygdeavgiften med 0,4 prosentpoeng, noe som gjør at marginals-katten går ned med bare 0,6 prosentpoeng.

Siviløkonom Jan Traaseth,
direktør i Motor Gruppen
Finans AS.

For deg som har firmabil er det ellers bare foretatt noen mindre justeringer på innslagspunktene for 20 prosent beskatning og toppskatt. Men reduksjonen i marginals-katten gjør at du i praksis kan oppleve en reduksjon i firmabilskatten på noen hundrelapper i året.

Samtidig har innslagspunktet for toppskatt trinn 1 økt til 527 400. Dette betyr i praksis 44,2 prosent (ned fra 44,8 prosent i 2013) marginals-katt. For lavere inntekter er marginals-katten 35,2 prosent (ned fra 35,8 prosent i 2013). For øvrig er innslagspunktet for toppskatt i trinn 2 (47,2 prosent marginals-katt) økt til 857 300 i 2014, noe som betyr 47,2 prosent marginalskatt (47,8 prosent i 2013).

2014 Firmabil Prosentligning

Bruker du bil som eies eller leases av din arbeidsgiver (firmabil), regnes fordelene som lønnsinntekt og du må betale skatt av denne. I 2014 kalkuleres denne fordelene ut fra en aldersgradert prosentligningsmodell. Du blir skattlagt for 30 prosent av bilens listepriis opptil 280 100 kroner, og 20 prosent av bilens listepriis over 280 100 kroner. Dersom du disponerer firmabil bare deler av året, for eksempel ved at du går inn på en firmabilordning 1. august, skal det skje en forholdsmessig fordeling av

Elbil som firmabil

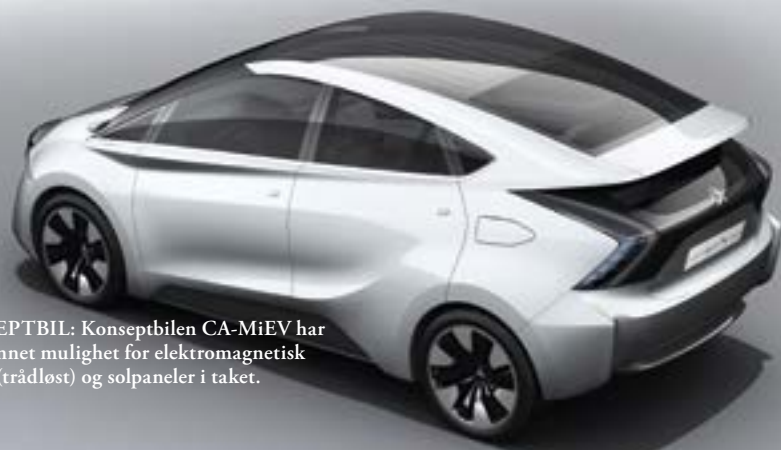
Elbiler nyter godt av en rekke særfordeler i Norge, en av disse særfordelene er lavere skatt på firmabilen.

Norge er verdens elbilparadis. Med 7 882 solgte elbiler utgjorde elbilene hele 5,5 prosent av personbilsalget i 2013. Det gir Norge en plassering helt i verdenstoppen. Ikke i noe annet land selges det prosentvis flere elbiler enn i Norge. En av særfordelene er 50 prosent rabatt i grunnlaget for beregning av fordelsbeskatning av firmabil. For elbiler eldre enn tre år blir fordelene beregnet av 37,5 prosent av bilens listepriis som ny.

Hva koster det å ha elfirmabil?

Men hva koster det egentlig å ha en elbil som firmabil? La oss se på et eksempel:

Hvis vi eksempelvis tar en Mitsubishi i-Miev med skattemessige listepriis på 168 300 kroner, blir beskatningsgrunnlaget på denne kun 84 150 kroner (50 prosent av listepriis). Du skatlegges for de første 30 prosentene av bilens listepriis, noe som dermed gir en inntektsfordel på 25 525 kroner. Med 44,2 prosent marginals-katt (mest vanlige sats), blir det 11 152 kroner ekstra skatt i året, eller 930 kroner i måneden. I tillegg passerer du som kjent gratis gjennom de fleste bomstasjoner, kan kjøre i kollektivfeltet, og kan parkere gratis på kommunale p-plasser. For mange nordmenn kan det å anskaffe seg en elbil vise seg å bli en av de mest lønnsomme og miljøvennlige investeringene de noen gang har gjort, enten elbilene er en firmabil eller en privat bil.

KONSEPTBIL: Konseptbilene CA-MiEV har blant annet mulighet for elektromagnetisk lading (trådløst) og solpaneler i taket.

firmabilfordelen ut fra antall hele og påbegynte måneder du disponerer bilen.

For:

- Biler eldre enn tre år pr. 1. januar i inntektsåret (dvs. biler registrert i 2010 eller tidligere),
- Biler som brukes over 40 000 km i året i yrket,
- verdsettes bilen til 75 prosent av opprinnelig listepris som ny.

Merk at regelen om fradrag for tre år gamle biler baserer seg på at bilen er eldre enn tre år pr. 1. januar, noe som innebærer at hvis du anskaffer en ny firmabil for eksempel i februar 2014, vil du først få fradraget på 25 prosent fra og med inntektsåret 2018. Samtidig betyr det at det er biler registrert i 2010 eller tidligere som du får dette fradraget for i 2014. Ved en kombinasjon av to eller flere av ovennevnte punkter, verdsettes bilen til 56,25 prosent av opprinnelig listepris som ny.

Listepris og ekstrautstyr

Firmabilfordelen skal beregnes av bilimportørens listepris for bilen på tidspunktet for første gangs registrering, eksklusive lokale frakt- og registreringsomkostninger.

Prisen på eventuelt ekstrautstyr kommer i tillegg til selve bilens listepris, uansett om utstyret er kjøpt samtidig eller på et annet tidspunkt enn bilen. Dette gjelder også om bilbruker selv betaler for utstyret. Det er i utgangs-

EKSTRAUTSTYR: Som ekstrautstyr regnes både fastmontert og løst ekstrautstyr, herunder vinterdekk, GPS, radio, takgrind, skiboks, tilhengerfeste mv.

Bilsalget økte

142 151 personbiler ble registrert i 2013, noe som var en økning på tre prosent fra 2012. Ser vi bort fra 2011, så må vi helt tilbake til 1986 for å finne et år med tilsvarende høyt personbilsalg.

Doblet elbil-salg

Kombinasjonen av flere nye aktører på markedet og fortsatt svært gunstige rammebetingelser fra staten, gjorde at salget av elbiler steg med hele 99,5 prosent i 2013. 7882 nye elbiler ble registrert i løpet av året, mot 4358 elbiler i 2012. Ca. 30 prosent av alle elbiler er for øvrig registrert på et firma.

Dieselsalget fortsetter fallet

Salget av dieseldrevne personbiler falt betraktelig i 2013 og endte til slutt på 52,8 prosent av det totale personbilsalget – i 2012 utgjorde dieselandelen tilsvarende 64,3 prosent.

Firmabilandel litt opp

Firmabilandelen (dvs. næringsandelen) av personbilsalget gikk litt opp og endte på 43,3 prosent i 2013. Dette tilsvarte hele 61 613 biler. Dette tallet inkluderer også biler som blir finansiert på såkalt PrivatLeie (privatleasing), som har vært sterkt økende de siste årene.

Redusert CO₂-utslipp

Gjennomsnittlig CO₂-utslipp for alle solgte personbiler endte på 123 g/km i 2013, en reduksjon fra 130 g/km i 2012.

4WD andel opp

32,9 prosent av alle nye personbiler som ble solgt i 2013 hadde drift på alle fire hjul, en økning fra 29,8 prosent i 2012.

punktet bilimportørens listepris som også skal benyttes for ekstrautstyr. Dersom hovedimportør likevel ikke har listepris på ekstrautstyret – typisk ekstrautstyr som ikke direkte kan knyttes til en bilmodell (som for eksempel vinterdekk) og som ikke er fabrikkmontert – benyttes faktisk anskaffelsespris på utstyret.

Som ekstrautstyr regnes både fastmontert og løst ekstrautstyr, herunder vinterdekk, GPS, radio, takgrind, skiboks, tilhengerfeste mv. Derimot skal det ikke gjøres tillegg for spesialinnredninger mv., som bare har betydning for den rent yrkesmessige bruken av bilen. Det skal heller ikke gjøres tillegg for alarm. Fordelssatsen gjelder uansett om det er gitt rabatt på bilen eller på ekstrautstyret. Er det reklame på bilen, vil ikke det påvirke beskatningen.

Det tas ikke hensyn til om du ville ha valgt en billigere bil om du hadde valgt å holde egen bil privat. Beskatningen skal foretas ut fra den bilen som rent faktisk også disponeres privat.

Hva koster det å ha firmabil?

Skatt på firmabilfordelen er selve kostnaden ved å disponere firmabil, og det er marginalskatteprosenten på den øverste delen av din bruttoinntekt (personinntekt) som skal benyttes til å beregne kostnaden.

Tabellen nedenfor angir hva det koster deg i form av økt skatt pr. måned å disponere firmabil i 2014, forutsatt at hele firmabilfordelen ligger innenfor gitte grenser. For øvrig er tabellen basert på noen enkle forutsetninger som trolig svært mange firmabilbrukere oppfyller, nemlig at årlig yrkeskjøring er mindre enn 40 000 km pr. år og at bilen er registrert etter 2010.

«Unntaksbiler»

Hvis en biltype kvalifiserer til å være lite egnet til privat bruk, kaller vi den for en «unntaksbil». Dette fordi du kan få unntak fra standardmetoden for firmabilbeskatning (prosentligning), når du disponerer en slik bil (ofte en

Dette koster firmabilen deg pr. mnd. i 2014

Bilens listepris	Skatt pr. mnd. 35,2 %	Skatt pr. mnd. 44,2 %	Skatt pr. mnd. 47,2 %
150 000	1 320	1 658	1 770
200 000	1 760	2 210	2 360
250 000	2 200	2 763	2 950
300 000	2 582	3 242	3 462
350 000	2 875	3 610	3 855
400 000	3 168	3 978	4 248
450 000	3 462	4 347	4 642
500 000	3 755	4 715	5 035
550 000	4 048	5 083	5 428
600 000	4 342	5 452	5 822
650 000	4 635	5 820	6 215
700 000	4 928	6 188	6 608
750 000	5 222	6 557	7 002
800 000	5 515	6 925	7 395
850 000	5 808	7 293	7 788
900 000	6 102	7 662	8 182

For elbil gjelder følgende tabell:

Bilens listepris	Skatt pr. mnd. 35,2 %	Skatt pr. mnd. 44,2 %	Skatt pr. mnd. 47,2 %
150 000	660	829	885
200 000	880	1 105	1 180
250 000	1 100	1 381	1 475
300 000	1 320	1 658	1 770
350 000	1 540	1 934	2 065
400 000	1 760	2 210	2 360
450 000	1 980	2 486	2 655
500 000	2 200	2 763	2 950
550 000	2 420	3 039	3 245
600 000	2 582	3 242	3 462
650 000	2 728	3 426	3 658
700 000	2 875	3 610	3 855
750 000	3 022	3 794	4 052

Behov for hjelp?

BJØRGFJELL *Bemanning*

Spesialbyrået innen økonomi, regnskap og lønn.
Vi har over 25 års erfaring med å finne den riktige kandidaten til vikariater innenfor våre spesialområder.

BJØRGFJELL *Search & Selection*

Tilbyr rekrutteringstjenester til faste stillinger på alle nivåer.
I form av annoserte prosesser, search-oppdrag eller en kombinasjon skreddersydd etter kundens behov.

.....
Vår kunnskap bygger på helhet og ærlighet, i dialogen med våre kunder.
Vi legger vekt på kultur, miljø, personlige egenskaper og kvalifikasjoner.

**Ring oss på 23 23 91 91 eller gå inn på www.bjorgfjell.no
Vi finner løsninger som passer for deg.**

OSLO | DRAMMEN | TRONDHEIM

RENE UNNTAKSBILER: Buss registrert for mer enn 15 passasjerer er en av biltyperne som kommer direkte inn under unntaksreglene for fordelsbeskatning etter standardreglene (prosentligning) selv om den brukes privat.

Rene «unntaksbiler»

Noen biltyper kommer direkte inn under unntaksreglene for fordelsbeskatning etter standardreglene (prosentligning) selv om de brukes privat. Disse biltyperne er:

- Lastebiler med totalvekt på 7500 kg eller mer
- Busser registrert for mer enn 15 passasjerer
- Biler som det i form av lov, eller i medhold av lov, er fremsatt forbud mot å benytte til annen kjøring enn mellom hjem og arbeid

For ovennevnte biltyper skal det foretas fordelsbeskatning for faktisk kjøring mellom hjem og arbeid, samt for besøksreiser og annen faktisk privatkjøring etter følgende satser: kr 3,35 pr. km for kjøring opptil 4000 km og kr 1,50 pr. km for overskytende kjøring.

varebil) som ikke benyttes privat utover kjøring mellom hjem og arbeid. Du må imidlertid likevel skatte av hjem-arbeidskjøringen. Satsen for slik kjøring er i 2014 satt til kr 3,35 pr. km for kjøring opptil 4 000 km, og kr 1,50 for kjøring utover 4 000 km.

Skattedirektoratet har utarbeidet retningslinjer over hva som gjør at en bil anses som lite egnet for privat bruk. Reglene for dette finnes i Lignings-ABC.

Skattekontorene synes å føre en streng praksis når det gjelder å få godkjent bilen som såkalt «unntaksbil». En anbefaling kan være å få en bindende forhåndsuttalelse fra ditt skattekontor for hver enkelt biltype som firmaet disponerer, for å sikre at man ikke kommer i «saksa» ved et eventuelt

bokettersyn. Ta bilder av bilen – både utvendig og innvendig – og send disse inn sammen med en beskrivelse av bilen og hvordan denne benyttes.

Skattemyndighetene har de senere årene intensivert kontrollen mot de som bruker varebil privat utenom jobben, og mange firmaer har som en konsekvens av dette installert elektroniske kjørebøker og innført totalforbud mot bruk av varebilen utenom arbeidstid. Problemet oppstår når varebilen parkeres hjemme hos den ansatte om natten og i helgene. Da går nemlig ligningskontoret ut fra at varebilen også brukes privat utenom arbeidstid. Konklusjonene fra de gjennomførte skatteaksjonene er at du skal skattlegges for en varebil som parkeres på privatadressen, med mindre du kan sannsynliggjøre at

varebilen ikke brukes privat, blant annet gjennom å ha ført kjørebok.

For å slippe problematikken rundt beskatning av varebiler kjenner vi til mange tilfeller hvor firmaer har endret helt på intern policy og at man istedenfor å ha firmavarebiler gir de ansatte en fast bilgodtgjørelse for å holde varebilen selv, eventuelt også i kombinasjon med en variabel godtgjørelse pr. kjørte km. Våre beregninger viser at dette kan være et svært gunstig alternativ i mange tilfeller både for arbeidsgiver og den ansatte, ikke minst også fordi den ansatte kan få én krone ekstra pr. yrkeskilometer skattefritt når vedkommende kjører med tung last (se punktet under om kjøregodtgjørelse). Når den ansatte selv eier – eller leaser – varebilen, kan selvsagt også varebilen benyttes fritt privat utenom arbeidstid.

Egen bil – kjøregodtgjørelse

Skattefrie kjøregodtgjørelse

Hvis du eier bilen selv eller privateier bil og bruker denne til yrkeskjøring, er det vanlig at du mottar en eller annen form for kjøregodtgjørelse. Selv om stadig flere får en form for fast kjøregodtgjørelse, er det mest vanlige likevel kjøregodtgjørelse som utbetales i henhold til satsene i statens reiseregulativ. Denne er også 100 prosent skattefrie. Følgende nye satser for kjøregodtgjørelse gjelder fra 1. januar 2014:

- For de første 10 000 km i inntektsåret: kr 4,05 pr. km
- For kjøring utover 10 000 km i inntektsåret: kr 3,45 pr. km
- Sats for å bruke bilen i utlandet: kr 4,05 pr. km (uansett kjørelengde)
- Kilometersats for bruk av egen el-bil: kr 4,20 pr. km

I tillegg kommer noen spesielle godtgjørelser hvorav de mest vanlige er:

- Passasjer tillegg, pr. passasjer: kr 1,00 pr. km
- Tilhengertillegg: kr 1,00 pr. km
- Tillegg for kjøring på skogs- eller anleggsvei: kr 1,00 pr. km

Tilhengertillegg for tung last

Du kan få utbetalt et tillegg for tilhenger (kr 1,00 pr. km) selv om du ikke har med deg tilhenger. Kravet er da at du har med deg mye tung last på tjenestereiser. Utstyret eller det som fraktes med må være på:

- minst 150 kg, eller
- av en størrelse på minimum 0,5 kubikkmeter, eller
- av en slik størrelse at den stikker ut bak kjøretøyet og må merkes

Dette betyr at hvis du for eksempel er selger og har med deg vareprøver i to store koffert, så kan du motta tilhengertillegg på kr 1,00 pr. kjørte km.

Kjøregodtgjørelse i praksis

Den mest vanlige formen for kjøregodtgjørelse er kilometerbasert kjøregodtgjørelse etter statens satser, men alternative ordninger til en ren firmabilordning, er nå svært vanlig. Slike ordninger kan bestå av et fast månedlig beløp, en fast godtgjørelse pr. kjørte kilometer eller en kombinasjon

BILORDNING? Kjøremønster, kompensasjon for firmabil (fast kjøregodtgjørelse/lønnskompensasjon og lignende) og biltype, er avgjørende for hva slags bilordning du bør velge.

av disse. Eventuelt kan kjøregodtgjørelsen også relateres til for eksempel dekning av drivstoffutgiftene. Noen firmaer velger også utelukkende å gi et rent lønnsstillegg ved overgang fra firmabilordning.

Vi anbefaler at kjøregodtgjørelse etter statens satser kun gis til ansatte som bare på sporadisk basis bruker bilen i jobben. For alle andre anbefaler vi en form for fast kjøregodtgjørelse, eventuelt kombinert med en variabel del.

Slike ordninger vil være et viktig virkemiddel for å motivere ansatte til å velge kjøregodtgjørelse fremfor firmabil. Undersøkelser viser nemlig at en viktig årsak til at mange velger firmabil, er at de ikke ønsker risiko. En fast månedlig godtgjørelse vil redusere risikoen og dermed gjøre det lettere for ansatte å velge egen bil ettersom de vet hva de har i minimumsinntekt på bilen til å dekke faste kostnader som billån/leieutgifter, forsikring, årsavgift m.m. Dette kan være viktig,

Få mer tid til
rådgivnings-
oppgaver!

Tripletex er et webbasert
og komplett økonomisystem.

www.tripletex.no – 22 83 60 00

EHF-faktura – send og motta uten ekstra kostnad

Webbasert – tilgjengelig overalt

Styr brukernes rettigheter – bevar kontrollen

Modulbasert – velg ut én eller bruk hele systemet

Integrasjon mot Altinn og Nets

Vi har nå over 20 000 brukere.

Tripletex fungerer både på PC og Mac.

Våre moduler:

tripletex

ikke minst i forbindelse med eventuell sykdom.

Hvis bedriften velger en ordning med fast kjøregodtgjørelse kombinert med en variabel del, bør den variable kjøregodtgjørelsen ideelt sett legges opp slik at godtgjørelsen pr. kjørte kilometer er i tråd med marginalkostnaden ved å kjøre en ekstra kilometer (dog vil dette variere fra bil til bil). Da sikrer man at bilen brukes hensiktsmessig, og at den ansatte ikke kjører ekstra kilometer i jobben bare for å få utbetalt kjøregodtgjørelse. I praksis vil dette bety en kilometergodtgjørelse i størrelsesorden 1,5–2 kroner pr. kjørte yrkeskilometer, ut fra en bil i «normal» prisklasse fra 300 000 til 400 000 kroner.

Hvis bedriften kun gir en fast månedlig godtgjørelse, vil den ansatte bare få skattebesparelsen for hver kilometer han/hun kjører i yrket (yrkeskjøringen kommer til fradrag etter statens satser). Dette betyr i praksis at for opptil 10 000 kjørte kilometer i året, så vil de fleste få en skattebesparelse på 44,2 prosent av kr 4,05 pr. km, som er kr 1,79. Tilsvarende er skattebesparelsen kr 1,52 pr. km for kjøring over 10 000 km (44,2 prosent av kr 3,45).

Mottar du en fast kjøregodtgjørelse, vil de fleste arbeidsgivere kreve at du leverer månedlig kjørebok, for så å splitte opp kjøregodtgjørelsen i en trekkfri del og en trekkpliktig del. Men vi opplever at noen arbeidsgivere helst ikke vil ta på seg dette ansvaret, og for å få skattemessig fradrag for yrkeskjøringen holder det nå at du som bilbruker i selvangivelsen legger med en kjørebok som viser total yrkeskjøring gjennom året.

Metoden som er benyttet ovenfor, kalles forenklet overskuddsberegning. Lønsmottagere som mottar fast kjøregodtgjørelse, kan alternativt benytte en metode som kalles regnskapsliggning. Av plasshensyn tar vi ikke med en gjennomgang av reglene rundt regnskapsliggning av kjøregodtgjørelse her.

Firmabil eller kjøregodtgjørelse?

Har du valget mellom firmabil og kjøregodtgjørelse, er det viktig at du gjør en kvalifisert vurdering av hva de forskjellige alternativene koster deg. Det kan raskt spare deg for opptil titusener av kroner i året. Med en reduksjon i skatt på alminnelig inntekt til 27 prosent, har det blitt litt dyrere å ta opp lån til kjøp av bil i 2014. Dog opplever vi at svært mange i dag velger å privatleie bilen sin, og da har man uansett ikke fradrag for rentene på selvangivelsen. Årsaken til at privatleie likevel kan være svært gunstig, er at du kan spare mye merverdiavgift, ettersom leasingselskapet får fradrag for merverdiavgiften når de kjøper bilen, og denne besparelsen er langt større enn merverdiavgiften som du betaler på leierterminene, startleien, årsavgiften og gebyrene gjennom leieperioden.

Privatleie gir dessuten svært forutsigbare bilutgifter, du slipper å oppta gjeld, og gjør det enkelt å beregne hva slags bilordning som lønner seg. Dermed oppnår du flere av de samme fordelene som med firmabil.

Ifølge våre beregninger er en ordning med egen bil/privatleie med kjøregodtgjørelse på generell basis en gunstigere ordning enn ren firmabil. Men i praksis vil alltid følgende momenter avgjøre hva slags bilordning du bør velge:

1. Ditt kjøremønster
2. Størrelsen på kompensasjonen for firmabilen (fast kjøregodtgjørelse/lønnskompensasjon og lignende)
3. Hva slags biltype du velger

Høy firmabilfordel

Til tross for at de fleste firmabilbrukere opplevde en lemping av firmabilskatten da reglene ble lagt om i 2005, er fordelsbeskatningen fortsatt høy sett i relasjon til de faktiske kostnadene med bilholdet. Du vil ofte oppleve at du ikke bare skattlegges for all privatkjøring, men faktisk også det meste av yrkeskjøringen. Dette illustreres godt ved at den skattbare fordelen for en bil til 375 000 kroner utgjør 103 010 kroner, mens de årlige utgiftene for en bil

til 375 000 kroner bare utgjorde 98 905 kroner i 2013 (tall for 2014 ikke tilgjengelig i skrivende stund), ifølge tall fra Opplysningsrådet for Veitrafikken (ut fra 15 000 kjørte km i året). Når vi så vet at kjøregodtgjørelse etter statens satser er skattefri, taler det for at firmabil er en dyr bilordning. Men så kan det som kjent være forskjell på teori og praksis – du må derfor selv gjøre en kvalifisert vurdering ut fra kjøremønsteret ditt, størrelsen på kompensasjonen du får og biltypen du velger.

Vi erfarer at mange familier som disponerer både en firmabil og en privatbil, konsekvent bruker firmabilen til all ferie- og fritidskjøring (både på kveldstid, i helger og i ferier), mens privatbilen står pent parkert hjemme. Dermed har de en langt høyere årlig kjørelengde med firmabilen enn de normalt ville ha hatt hvis de hadde hatt to privatbiler. Dette øker selvsagt lønnsomheten med firmabil. Samtidig er det viktig å bygge inn en liten ekstra buffer for usikkerhetsmomentene (bulker, skrapet, egenandel på kasko m.m.) ved å holde bil selv.

Er du i en situasjon hvor du skal forhandle med arbeidsgiveren din om fast kjøregodtgjørelse, bør du argumentere for at arbeidsgiver bør kunne akseptere samme kostnad med kjøregodtgjørelse som ved å holde deg med en firmabil.

Men bli likevel ikke overrasket om du skulle møte motstand når du skal forhandle om kjøregodtgjørelse. Vår erfaring er nemlig at få firmaer er villige til å betale de ansatte like mye i kjøregodtgjørelse som kostnaden ved å holde firmabiler. Tvert i mot opplever vi at mange får relativt dårlig kompensasjon for firmabilen. Derfor kan det likevel lønne seg å velge firmabil, spesielt når man også tar hensyn til at mange «overbruker» firmabilen (se over) og også tar med verdien av komportfaktorene. Mange som bruker egen bil i jobben får også kun kjøregodtgjørelse etter statens satser, og hvis de da samtidig har liten yrkeskjø-

Sykefraværsoppfølging ✓

Fraværsoversikt ✓

Personalhåndbok ✓

HMS-verktøy ✓

Enklere sykefraværsoppfølging

Sticos Personal - et komplett HMS- og personalverktøy

Med Sticos Personal kan du føle deg trygg på at alle personal- og HMS-krav blir ivaretatt. Du får også sykefraværsoppfølging med direkte elektronisk rapportering til NAV, fullstendig fraværsoversikt og et personalregister med kompetansearkiv. Alle abonnenter har fri support fra fagavdelingen i landets ledende kompetansesenter innen regnskap, lønn og personal.

Se www.sticos.no eller ring 07356 for mer informasjon.

ring, er det nærmest selvsagt at firmabil vil lønne seg.

Velger du egen bil – og husstanden disponerer to biler, vil vi anbefale å jevne ut belastningen på begge bilene, ved at de brukes tilnærmet like mange kilometer i året. Det er selvsagt ingen-ting i veien for at du også bruker «konebilen» (eller «mannebilen») til yrkeskjøring og får utbetalt statens satser.

Kort oppsummert kan vi si at det på generell basis lønner seg å velge egen bil/privatleie med kjøregodtgjørelse:

1. Når du har lite eller begrenset privatkjøring
2. Når du har utstrakt yrkeskjøring
3. Når du greier å forhandle deg frem til en ordning med høy fast kjøregodtgjørelse.
4. Når du velger en billigere eller middels dyr bil

Litt populistisk kan vi si at er du av typen «sofa-ola» som trives best hjemme i sofakroken, og ikke har omfattende hjem–arbeidskjøring, så vil det lønne seg å velge egen bil/privatleie med kjøregodtgjørelse. Typiske komfortfaktorer med egen bil er at du kan velge bil etter eget behov og ønske, og at du har bil selv om du bytter arbeidsgiver.

Firmabil for «turbo-Ola»

Firmabil er gunstig hvis du er av typen «turbo-ola» som bruker bilen svært mye privat, og gjerne har en dyrere firmabil som for eksempel brukes til kjøring av barn til idretts-aktiviteter, til hytta i helgene og ferier, og sågar kanskje en utenlandstur med familien om sommeren.

Dyrere biler er altså relativt sett mer gunstig å ha som firmabil. Dette skyldes hovedsakelig at verdifallet er relativt sett større på dyrere biler, sammenlignet med billigere biler. Samtidig er statens satser for kjøregodtgjørelse et fast beløp uavhengig av bilens pris.

Kort oppsummert kan vi si at det på generell basis lønner seg å velge firmabil når du har:

- Dyrere bil
- Utstrakt kjøring hjem–arbeid
- Utstrakt privatkjøring
- Lite yrkeskjøring
- Kun statens satser for yrkeskjøring

Det finnes en mengde gode kalkulatorer på nettet hvor du kan gjøre beregninger på hva som lønner seg for deg – firmabil eller egen bil/privatleie med kjøregodtgjørelse.

Komfortfaktorer

Erfaringsmessig vil firmabilbrukere være villige til å betale litt ekstra på grunn av alle komfortfaktorene. Dette dreier seg om fravær av risiko (som for eksempel tap av egenandel og redusert bonus ved skader på egen bil), status, slipper administrasjon, slipper å oppta lån for å kjøpe bil (men det oppnår man også med privatleie), har nøyaktig oversikt over bilkostnaden (skatten), slipper å føre kjørebok (noen unntak), har alltid relativt ny og sikker bil, slipper å ergre seg over riper og mindre skader som for eksempel såkalte «shopping-bulker.

Elbiler gunstig

Med 50 prosent reduksjon i grunnlaget for firmabilskatt sier det seg selv at det å ha elbil som firmabil er svært gunstig. Spesielt gjelder dette elbiler som befinner seg i den dyreste enden av prisskalaen.

Hva med arbeidsgiver?

Også for arbeidsgiver avhenger svaret på hva som lønner seg av firmabil og kjøregodtgjørelse, av størrelsen på kompensasjonen for firmabilen, og kjøremønsteret som den ansatte har. Har arbeidsgiver allerede en firmabilordning og vurderer å gå bort fra denne, kan arbeidsgiver hevde at de ansatte bør kunne akseptere den samme kostnaden ved å holde egen bil som de pr. i dag har på firmabilen (dvs. skatten). Imidlertid kan det være lurt å gi de ansatte en kompensasjon for bortfall av komfortfaktorer. Likeledes er det selvsagt et viktig moment at de ansatte gjerne har svært forskjellig kjøremønster, noe som vanskeliggjør det å finne en ordning som alle blir fornøyde med. En anbefaling kan være å la de ansatte få et visst beløp i året – uavhengig av om de velger firmabil eller egen bil – så oppnår man samtidig å sette et tak på utgiftene knyttet til privatkjøring for de som har firmabil.

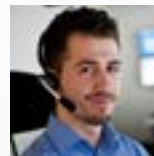
Arbeidsgiver bør dessuten alltid ta hensyn til komfortfaktorene; en ren firmabilordning kan gjøre det lettere å profilere bilene med reklame og dekor, bilen er på veien uavhengig av brukers privatøkonomi, og den ansatte bruker mindre tid og ressurser på bilbytte. Vi opplever at firmaer tviholder på rene firmabilordninger nettopp på grunn av disse komfortfaktorene.

DYRESTE ENDEN: Elbil i den dyreste enden av prisskalaen er spesielt gunstig å ha som firmabil. På bildet: BMW konseptbil på Internationale Automobil Ausstellung i Frankfurt 2011.

Rydd PC-en for bedre ytelse

OVER TID BLIR PC-EN ALLTID TREGERE. Starten på det nye året er en god tid for opprydding og rengjøring for å få opp hastigheten igjen.

Andreas Karantzias,
avdelingsleder Intility
Servicedesk

Vi kjenner alle til det: sakte, men sikkert øker opplevelsen av at ting tar altfor lang tid på PC-en. En rotete PC er en gammel PC. Du kan hente mye ytelse ved å ta noen enkle grep, og her har du noen kjappe tips.

1. Rydd i gamle filer

Harddisken på maskinen din fylles opp etter hvert som den brukes, derfor bør du fjerne filer du ikke trenger.

- Gå gjennom jobb-mapper og personlige filer og slett alt du ikke har bruk for.
- Rydd skrivebordet. Fjern alt som ikke er snarveier til programmer og mapper. Store filer på skrivebordet kan forårsake treg pålogging.
- Sørg for at du lagrer alle viktige dokumenter på lagringsområder som din IT-avdeling tar backup av, eller som du selv tar backup av. Om du lagrer på skrivebord eller lokalt på PC (C:\), kan du miste filene hvis noe skulle skje med PC-en.
- Veldig store filer lagres på ekstern harddisk (bilder, film, musikk o.l.), så skaper de ikke treghet på maskinen.
- Tøm papirkurven.

2. Rydd i e-postboksen

- Slett mail du ikke lenger har behov for.
For å få oversikt, kan det være lurt å finne ut av størrelsen på din e-postboks. Ved å sjekke størrelsen på mappene, får du god oversikt over hvilke mapper du bør rydde unna..

Slik gjør du det: Velg *Fil* i Outlooks toppmeny, deretter *Verktøy for opprydding, Opprydding i postboks* og tilslutt *Vis størrelsen på e-postboksen*.

- Finn og slett/arkiver store e-poster med søkemapper.
 - Høyreklikk på Søkemapper i mappevisning og opprett en ny søkemappe som viser e-poster større enn 500 KB.
 - Tøm mappene for *Søppelpost* og *Slettede elementer*.
Arkiver eventuelle gamle elementer du trenger som arkivfiler (.pst-fil/datafil for Outlook). Opprett en arkivfil ved å velge *Hjem* i Outlooks toppmeny, deretter *Nye elementer, Flere elementer* og til slutt *Datafil for Outlook*. Velg et lagringsområde for arkivfilen som du er sikker på at det tas backup av. Når du har opprettet arkivfilen, kan du enkelt dra hele mapper eller enkeltfiler over til arkivet.
- ## 3. Slett programmer du ikke bruker
- Over tid får du gjerne mange unødvendige programmer på maskinen. Maskinvare du aldri bruker er med på å gjøre PC-en tregere enn nødvendig. Ta en rydderunde og se hvilke programmer som fulgte med maskinen da du kjøpte eller fikk den og de du har installert i ettertid og eventuelle spionvareprogrammer som har sneket seg inn. Sistnevnte bruker ofte mye prosessorkraft, og er lette å fjerne.
- ## 4. Fjern programmer fra maskinens oppstartliste

Ved installasjon av programmer legges det ofte til en modul og/eller tjeneste i oppstart av maskinen, som man ikke alltid bruker. Disse kan føre til treg pålogging og stjeler prosessorkraft. For å ta en gjennomgang av dette er det viktig å ha kunnskap om temaet – kontakt din IT-avdeling eller les deg opp på temaet.

5. Fjern overflødige logger

Hver gang du bruker et program på PC-en legges det igjen et spor. Enten det er i logger eller midlertidige filer. Midlertidige filer tar spesielt mye plass, men er enkle å fjerne. Slik gjør du det: Gå inn på *Kontrollpanel* på din PC, deretter *Nettverk og Internett* og *Alternativer for Internett*. Velg *Generelt*-fanen og under feltet for *Leserlogg* velger du *Slett*. Huk av for å tømme leserloggen for *Midlertidige Internett-filer og nettsted-filer*, og velg *Slett* igjen.

6. Siste utvei: Reinstaller alt.

Ved en reinstallerings av hele operativsystemet, får du så godt som en «splitter ny» PC. Prosessen er tidkrevende, men dette er det mest effektive du kan gjøre med tanke på ytelse. Sjekk PC-produsentens hjemmeside for hvordan du gjør det, eller send PC-en til din IT-avdeling.

NB! Husk å kopiere viktige filer over på en ekstern harddisk før du reinstallerer!

AKTUELLE SATSER > A JOUR PR. > 01.02.2014

AVGIFTSSATSER 2014

Arbeidsgiveravgift

	Ordinære næringer	Landbruk og fiske
Sone 1	14,1 %	14,1 %
Sone 1a	10,6 % / 14,1 % *	10,6 %
Sone 2	10,6 %	10,6 %
Sone 3	6,4 %	6,4 %
Sone 4	5,1 %	5,1 %
Sone 4a	7,9 %	5,1 %
Sone 5	0 %	0 %

* Inntil differansen mellom den arbeidsgiveravgiften som ville følge av en sats på 14,1 % og den arbeidsgiveravgiften som ville følge av en sats på 10,6 % overstiger 450 000 for foretaket (kr 225 000 for foretak som driver veitransport), er satsen 10,6 %.

Etter det er satsen 14,1 %.

Sone for arbeidsgiveravgift fastsettes etter hvilken kommune selskapet driver virksomheten i, dvs. hvor foretaket, ev. underenheter av foretaket er registrert. For ambulerende virksomhet og virksomhet som driver arbeidsutleie, benyttes satser i den sonen hvor hoveddelen av arbeidet er utført.

Det er særregler for foretak som driver med bygging og reparasjoner av skip og produksjon av stålprodukter.

Merverdiavgift

Ordinært 25 %

Matvarer 15 %

Persontransport, romutleie, kringkastingstjenester, adgang til museer, fornøylesparker og idrettsarrangementer 8 %

Avgift på arv og gaver

Arvinger som mottar arv fra dødsfall som inntrådte før 1. januar 2014, svarer arveavgift etter følgende satser:

	Barn, fosterbarn, stebarn, foreldre	Andre
Av de første 470 000	0 %	0 %
Av de neste 330 000	6 %	8 %
Av overskytende beløp	10 %	15 %

BETALINGSTERMINER – VIKTIGE DATOER

A = Terminoppgave og betaling av skattetrekk og arbeidsgiveravgift

M = Terminoppgave og betaling av MVA

F = Forskuddsskatt personlige skattytere (næringsdrivende)

E = Forskuddsskatt upersonlige skattytere, f.eks. AS

	A	M	F	E
1. termin	17.03.	10.04.	15.03.	15.02.
2. termin	15.05.	10.06.	15.05.	15.04.
3. termin	15.07.	01.09.	15.09.	
4. termin	15.09.	10.10.	15.11.	
5. termin	17.11.	10.12.		
6. termin	15.01.	10.02.		

GEBYRER TIL BRØNNØYSUNDREGISTRENE MV.

Forsinkelsesgebyrer ved innsending av årsregnskap

Første 8 uker	1R	kr 860 pr. uke
Neste 10 uker	2R	kr 1720 pr. uke
Neste 8 uker	3R	kr 2580 pr. uke

Forsinkelsesgebyr beregnes når regnskapet leveres etter 31. juli.

Ved elektronisk innsending via Altinn er fristen 31. august.

RENTESATSER

Forsinkelsesrente (morarente)

Fra 01.01. til 30.06.2014	9,50 % p.a.
Fra 01.07. til 31.12.2013	9,50 % p.a.

Rentetillegg og rentegodtgjørelse ved skatteoppgjøret

Rentesatsen er 1,08 % p.a. og er lik for både restskatt og tilgodebeløp. Ordinær rente ved skatteavregning er ikke skattepliktig eller fradragsberettiget. For restskatt beregnes det rentetillegg fra 1. juli 2013 (fra 15. mars 2014 for upersonlige skattytere) til forfall 1. termin. For tilgodebeløp beregnes rente fra 1. juli 2013 (fra 15. mars 2014 for upersonlige skattytere) til skatteoppgjøret blir sendt. For tilleggsforskudd beregnes rente fra 31. mai 2014 til skatteoppgjøret blir sendt.

Renter etter vedtak om endringssak

Ved endringer i skatt og avgift etter endringssak beregnes det renter etter følgende satser:

	2013	2014
Renter ved økning av skatt og avgift	2,5 % p.a.	2,5 % p.a.
Rentegodtgjørelse ved nedsettelse av skatt og avgift	1,5 % p.a.	1,5 % p.a.

Rentesatser ved forsinket betaling av skatt/avgift:

Ved forsinket innbetaling av skatter og avgifter (betaling etter forfall) svares forsinkelsesrenter etter den ordinære satsen for forsinkelsesrenter.

Utgiftsgodtgjørelser 2014

Godtgjørelse til kost og overnatting

Innland

Dagsreiser uten overnatting:

Fra 5 til 9 timer: kr 200

Fra 9 til 12 timer: kr 310

Over 12 timer: kr 510

Måltidstrekk: påspandert lunsj kr 200, påspandert middag kr 250

Reiser med overnatting:

Over 12 timer: kr 690

For reiser som varer mer enn ett døgn, regnes 6 timer eller mer inn i det nye døgnet som et helt nytt døgn.

Måltidstrekk i godtgjørelsen: Frokost: kr 69 (10 %), lunsj kr 276 (40 %), middag kr 345 (50 %).

Natttillegg

Ulegitimert natttillegg ved overnatting: kr 420

Utland

I utlandet gjelder det egne satser for hvert land, www.regjeringen.no/kmd

Skattedirektoratets forskuddssatser for trekkfri kostgodtgjørelse

For arbeidstaker som bor på pensjonat eller hybel/brakke uten mulighet for å koke mat: kr 300

For arbeidstaker som bor på hybel/brakke der det er mulighet for å koke mat eller har overnattet privat: kr 195

Matpenger (fravær fra hjemmet minst 12 timer) kr 84

Bilgodtgjørelse

10 000 km kr 4,05 pr. km

Over 10 000 km kr 3,45 pr. km

Arbeidstakere i Tromsø gis et tillegg på kr 0,10 pr. km til satsene ovenfor.

Bruk av El-bil kr 4,20 pr. km

Tillegg pr. passasjer pr. km kr 1,00

Tillegg for tilhenger pr. km kr 1,00

Satsene gjelder også utenlands, men for kjøring i utlandet er satsen kr 4,05 uansett kjørelengde.

NATURALYTELSER

Bilbeskatning 2013 og 2014

Fordelen ved privat bruk av firmabil skal med i grunnlaget for beregning av forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift. Fordelen fastsettes til 30 % av bilens listepreis inntil kr 280 100 (kr 275 700 i 2013) og 20 % av overskytende listepreis.

Ved følgende forhold reduseres listepreisen til:

	Ordinær bil	El-bil
El-bil	–	50,00 %
Eldre bil enn tre år pr. 1. jan.	75,00 %	37,50 %
Yrkeskjøring over 40 000 km	75,00 %	50,00 %
Eldre bil og yrkeskjøring over 40 000 km	56,25 %	37,50 %

Ved firmabilordning i deler av inntektsåret fastsettes fordelens forholds- messig for antall hele og påbegynte måneder bilen har stått til disposisjon.

For biler der fordelens ikke står i forhold til listepreisen, fastsettes forde- len på forskuddsstadiet til kr 50 000 for 2014 (kr 49 000 for 2013)

Biler som faller utenfor standardreglene (i liten grad egnet for privat bruk).

	2013	2014
Arbeidsreise t.o.m. 4000 km, pr. km	3,30	3,35
Over 4000 km, pr. km.	1,50	1,50

Rentefordel ved rimelig lån hos arbeidsgiver

Rentefordelen settes til differansen mellom normrentesatsen og den faktisk betalte renten. Normrentesatsen offentliggjøres på Skattedirektoratets hjemmeside, www.skatteetaten.no. Mindre, kortsiktige lån beskattes ikke (lånebeløp på inntil 3/5 G = kr 51 147 pr. 01.05.2013 med tilbakebetalingstid høyst ett år).

Normrentesatser i	2013	2014
Januar og februar	2,25 %	2,25 %
Mars og april	2,25 %	2,75 %
Mai og juni	2,25 %	Fastsettes senere
Juli og august	2,25 %	Fastsettes senere
September og oktober	2,25 %	Fastsettes senere
November og desember	2,25 %	Fastsettes senere

SKJERMINGSRENTE

Skjermingsrente på lån til selskaper

	2013	2014	Optimal rente
Januar–februar	1,1 %	1,1 %	1,5 %
Mars–april	1,1 %	Fastsettes senere	Fastsettes senere
Mai–juni	1,1 %	Fastsettes senere	Fastsettes senere
Juli–august	1,1 %	Fastsettes senere	Fastsettes senere
September–oktober	1,1 %	Fastsettes senere	Fastsettes senere
November–desember	1,1 %	Fastsettes senere	Fastsettes senere

Renter på lån fra personer til selskaper er skattepliktig som alminnelig inntekt. Renter som overstiger skjermingsrenten, skattlegges én gang til som alminnelig inntekt. Skjermingsrenten fastsettes på forskudd for to og to måneder av gangen og offentliggjøres på Skatteetatens hjemmeside www.skatteetaten.no

Elektronisk kommunikasjon

Skattepliktig fordel ved arbeidsgivers dekning av utgifter til telefon og internett mv. settes til kr 4400 pr. år (367 pr. mnd.) uavhengig av antall kommunikasjonstjenester som dekkes. I tillegg kan det dekkes inntil kr 1000 pr. år skattefritt for fellesfakturerte varer og tilleggstjenester. Fordelen reduseres ikke selv om arbeidstakerne selv dekker kostnader til telefon mv.

FERIEPENGER

Etter ferieloven:	(4 uker og én dag)	Med 5 uker ferie
Personer under 60 år	10,2 %	12,0 %
Personer over 60 år m/inntekt inntil 6 G	12,5 %	14,3 %
For inntekt utover 6 G	10,2 %	12,0 %

GRUNNBELØP I FOLKETRYGDEN

Grunnbeløpet (1 G) pr. 01.05.2013 = kr 85 245
Gjennomsnittlig grunnbeløp for 2013 = kr 84 204
Grunnbeløpet reguleres pr. 01.05. Da fastsettes også gjennomsnittlig grunnbeløp for året.

GAVER I OG UTENFOR ANSETTELSESFORHOLD

Skattefrihet for mottaker	Verdi	Fradrag for giver
• Ansettelsestid 25, 40, 50 og 60 år	kr 8000	ja
• Gullklokke m/innskrif.	kr 12 000	ja
• Bedriften har bestått i 25 år eller antall år delelig med 25	kr 3000	ja
• Bedriften har bestått i 50 år eller antall år delelig med 50	kr 4500	ja
• Arb.taker gifter seg, går av med pensjon, slutter etter min. 10 år, eller fyller 50, 60, 70, 75 eller 80 år	kr 3000	ja
• Premie for forbedringsforslag	kr 2500	ja
• Andre gaver i arbeidsforhold	kr 1000	nei
• Erkjentlighetsgave utenfor arbeidsforhold	kr 500	ja

Ovennevnte gjelder kun for gaver i form av naturalia.

SKATTESATSER 2013 OG 2014

Aksjeselskaper	Inntektsskatt	2013	2014
		28,0 %	27,0 %
Personer			
Alminnelig inntekt (Nord-Troms og Finnmark 23,5 %)			
		28,0 %	27,0 %
Trygdeavgift lønnstakere			
		7,8 %	8,2 %
Trygdeavgift næringsinntekt innen fiske, fangst og barnepass i eget hjem			
		7,8 %	8,2 %
Trygdeavgift annen næringsinntekt			
		11,0 %	11,4 %
Trygdeavgift pensjonsinntekt samt, lønns- og næringsinntekt for personer under 17 eller over 69 år			
		4,7 %	5,1 %
Toppskatt			
Innslagspunkt trinn 1, sats 9 % ¹⁾			
		509 600	527 400
Innslagspunkt trinn 2, sats 12 %			
		828 300	857 300

¹⁾ I Nord-Troms og Finnmark er satsen 7 %

Personfradrag	2013	2014
Klasse 1	47 150	48 800
Klasse 2	94 300	72 000

Formuesskatt	2013	2014
Innslagspunkt, sats 1 % (1,1 % i 2013)	870 000	1 000 000

Maksimalt skattefradrag for pensjonister	kr 30 300	kr 30 000
Nedtrapping 15,3 % fra	kr 170 750	kr 175 900
Nedtrapping 6,0 % fra	kr 259 800	kr 266 900
Særfradrag for uførhet	kr 32 000	kr 32 000
Særfradrag for enslige forsørgere pr. mnd.	kr 3 930	kr 4 067

MINSTEFRADRAG

Minstefradrag i lønn	2013	2014
Sats	40 %	43 %
Minimum	kr 31 800	kr 31 800
Maksimum	kr 81 300	kr 84 150

Minstefradrag i pensjonsinntekt	2013	2014
Sats	26 %	27 %
Minimum	kr 4 000	kr 4 000
Maksimum	kr 68 050	kr 70 400

AVSKRIVNINGER – DRIFTSMIDLER

Grp.	Gjenstand	2013	2014
A:	Kontormaskiner	30 %	30 %
B:	Ervrevet goodwill	20 %	20 %
C:	Vogntog, varebiler, lastebiler, busser, drosjebiler og kjøretøy for transport av funksjonshemmede	20 %	20 % (30 %) ²⁾
D:	Personbiler, traktorer, annet rullende maskineri og materiell, andre maskiner, redskap, instrumenter, inventar m.m.	20 %	20 %
E:	Skip, fartøyer, rigger m.m.	14 %	14 %
F:	Fly og helikopter	12 %	12 %
G:	Anlegg for overføring og distribusjon av elkraft og elektroteknisk utrustning	5 %	5 %
H:	Bygg og anlegg, hoteller, losjihus, bevertningssteder m.m.	4 % ³⁾	4 % ³⁾
I:	Forretningsbygg	2 %	2 %
J:	Fast teknisk installasjon i bygninger, herunder varmeanlegg, kjøle- og fryseanlegg, elektrisk anlegg, sanitæranlegg, heisanlegg o.l.	10 %	10 %

²⁾ 10 % startavskrivning for driftsmidler i saldogruppe d fra 2014.

³⁾ Bygg og anlegg med brukstid under 20 år kan avskrives med inntil 10 %. Husdyrbygg i landbruket kan avskrives med inntil 6 %.

Tilleggsutbytte og ekstraordinært utbytte

MED ENDRINGENE I AKSJELOVENE I JULI 2013 fulgte det nye utbyttmuligheter. Artikkelen omtaler regnskapsmessig behandling av disse nye utbyttene.

Statsautorisert revisor
Britt Torunn Hove,
Revisorforeningen

Regnskapsmessig behandling er regulert i NRS 3 *Hendelser etter balansedagen* for øvrige foretak, og i NRS 8 *God regnskapskikk for små foretak* for små foretak. Begge standardene er oppdaterte i januar 2014. De gjelder for regnskapsår som starter 1. januar 2014 eller senere, men det oppmuntres til tidligere anvendelse.

Før endringene i aksjelovene i juli 2013, kunne det deles ut ordinært utbytte og ekstraordinært utbytte. Ordinært utbytte ble foreslått av styret til årsregnskapet og ble vedtatt av ordinær generalforsamling. Ekstraordinært utbytte ble delt ut på bakgrunn av sist fastsatte årsregnskap gjennom vedtak i ekstraordinær generalforsamling, og kunne deles ut i perioden fra ordinær generalforsamling frem til balansedagen. Dersom årsregnskapet for 2012 ble vedtatt av generalforsamlingen 15. mai 2013, kunne det altså deles ut ekstraordinært utbytte fra 15. mai 2013 til 31. desember 2013 på grunnlag av årsregnskapet for 2012. Fra 1. januar 2014 og frem til årsregnskapet for 2013 ble vedtatt, var det ikke anledning til å ta ut utbytte, denne tidsperioden ble kalt sperreperioden. Årsregnskapet for 2012 gikk med andre ord ut på dato 31. desember 2013. Det var heller ikke anledning til å ta ut inntjeningen i et år før årsregnskap for året var avlagt.

Nye utbyttetyper

De endrede aksjelovene åpner muligheten for følgende to nye typer utbytter:

1. Tilleggsutbytte – på grunnlag av sist fastsatte årsregnskap. Dette vedtas av ekstraordinær generalforsamling eller av styret etter fullmakt. Tilleggsutbytte kan vedtas i perioden mellom de ordinære generalforsamlingene. Dersom årsregnskapet for 2012 ble vedtatt av generalforsamlingen 15. mai 2013, kan det deles ut tilleggsutbytte frem til generalforsamlingen i 2014 vedtar årsregnskapet for 2013. Det er altså slik at aksjelovene bruker begrepet tilleggsutbytte dels om det som tidligere ble kalt ekstraordinært utbytte (utbytte som vedtas fra 15. mai 2013 til 31. desember 2013 på basis av årsregnskapet 2012), og dels om utbytte som tas ut i den perioden der det etter tidligere regler ikke var adgang til å ta ut utbytte (utbytte som vedtas på basis av årsregnskapet 2012 fra 1. januar 2014 frem til tidspunktet da generalforsamlingen vedtar årsregnskapet for 2013 i 2014).
2. Ekstraordinært utbytte – på grunnlag av mellombalanse. Dette vedtas av ekstraordinær generalforsamling. Gjennom adgangen til å sette opp mellombalanser, åpnes det for utdeling av opptjente resultater i regnskapsåret før årsregnskap for året avlegges. Tidspunkt for vedtak kan være både:

- a. Før regnskap for siste regnskapsår er fastsatt. Dersom årsregnskapet for 2013 for eksempel skal vedtas av generalforsamlingen i mai 2014, kan det settes opp en mellombalanse som vil kunne danne grunnlag for å ta ut inntjening frem til den valgte mellombalansedagen i 2014. Mellombalansedagen kan være enten en dato i 2013 eller en dato mellom 1. januar 2013 og tidspunkt for ordinær generalforsamling i 2014.
- b. Etter at regnskap for siste regnskapsår er fastsatt. Dersom årsregnskapet for 2013 for eksempel vedtas av generalforsamlingen i februar 2014, vil det kunne settes opp mellombalanser med mellombalansedag etter dette tidspunktet i 2014 som kan danne grunnlag for å ta ut inntjening i 2014 og eventuelle tilbakeholdte resultater fra tidligere år.

Adgangen til å ta ut ordinært utbytte er den samme som før. Oppsummert skiller aksjeretten mellom tre typer utbytter etter lovendringene:

- Ordinært utbytte i tilknytning til avleggelsen av årsregnskapet
- Tilleggsutbytte på grunnlag av sist fastsatte årsregnskap (herunder det som tidligere ble omtalt som ekstraordinært utbytte)
- Ekstraordinært utbytte på grunnlag av en mellombalanse

Det henvises til artikkel i nr. 2 2013 av dette bladet for en nærmere beskrivelse av de selskapsrettslige reglene i aksjelovene kapittel 8 omkring utdeling av de ulike utbytterne.

Regnskapsmessig behandling av tilleggsutbytte

Regnskapsmessig behandling hos giver

Et tilleggsutbytte vedtatt i perioden fra ordinær generalforsamling ble avholdt i siste regnskapsår til balansedagen for siste regnskapsår, er det som tidligere ble kalt et ekstraordinært utbytte. Et slikt utbytte regnskapsføres på det tidspunktet det blir vedtatt. Dersom utbyttet står ubetalt på balansedagen, skal det vises som kortsiktig gjeld i balansen. Det er naturlig at et slikt beløp inngår i regnskapslinjen annen kortsiktig gjeld, jf. regnskapsloven § 6-2, og ikke i en eventuell egen regnskapslinje for avsatt utbytte. Avsatt utbytte bør inneholde utbytter som ikke er vedtatt pr. 31.12, slik som ordinært utbytte foreslått av styret i forbindelse med fremleggelsen av årsregnskapet.

Et tilleggsutbytte vedtatt i perioden fra balansedagen for siste regnskapsår til tidspunktet for ordinær generalforsamling der årsregnskapet for siste regnskapsår skal behandles, regnskapsføres som kortsiktig gjeld på balansedagen. Det bør inngå i en eventuell

egen linje for avsatt utbytte, sammen med foreslått ordinært utbytte. NRS 8 *God regnskapskikk for små foretak* anbefaler bruk av egen linje for avsatt utbytte, jf. NRS 8 kapittel 6.2.1.8.1.

I NRS 8 anbefales det at det gis informasjon om tilleggsutbytte i disponeringen av årsresultatet i resultatregnskapet, eventuelt i årsberetningen, jf. kapittel 5.3.1. Det er også adgang til å vise denne i en eventuell oppstilling av endringer i egenkapitalen eller i noter. NRS 3 omtaler ikke temaet. Se figur 1.

Regnskapsmessig behandling hos mottaker

Det er ikke foretatt justeringer av NRS(V) *Regnskapsføring av inntekt*. Av NRS 8 fremgår det at inntektsføring av tilleggsutbytte følger samme regulering som inntektsføring av ordinært utbytte. Dette er ikke skrevet i uthevet skrift, slik at det samme må gjelde for øvrige foretak.

Kort oppsummert fremgår det av NRS 8 at utbytte kan inntektsføres når vedtak om utbytte er fattet (utbetalingsåret). Alternativt kan foretaket ha som prinsipp at utbytteinntekten periodiseres til avsetningsåret dersom det er betydelig sannsynlighetsovervekt for utdeling av utbyttet på balansedagen. Dersom givende selskap har ordinær generalforsamling i april 2014, og vedtar et tilleggsutbytte med basis i årsregnskapet 2012 i mars 2014, skal dette

føres som kortsiktig gjeld i balansen til giver i årsregnskapet for 2013. Dersom mottakende selskap er morselskap til givende selskap, og har som prinsipp at utbytteinntekt periodiseres til avsetningsåret, inntektsføres tilleggsutbyttet i årsregnskapet for 2013.

Regnskapsmessig behandling av ekstraordinært utbytte

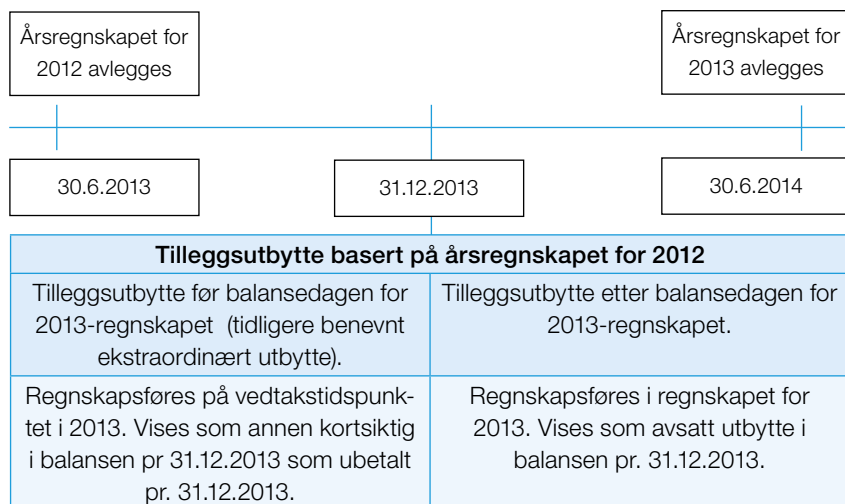
Regnskapsmessig behandling hos giver

Et ekstraordinært utbytte basert på mellombalanse med mellombalansedag i perioden fra ordinær generalforsamling avholdt i siste regnskapsår til og med balansedagen for siste regnskapsår, og som vedtas på eller før 31.12, skal regnskapsføres på det tidspunktet det blir vedtatt. Det vises som gjeld i balansen, dersom det står ubetalt på balansedagen. Det er naturlig at et slikt beløp inngår i regnskapslinjen annen kortsiktig gjeld, jf. regnskapsloven § 6-2, og ikke i en eventuell egen regnskapslinje for avsatt utbytte. Avsatt utbytte bør inneholde utbytter som ikke er vedtatt pr. 31.12, slik som ordinært utbytte foreslått av styret i forbindelse med fremleggelsen av årsregnskapet.

Ekstraordinært utbytte basert på mellombalanse med mellombalansedag før eller på balansedagen for siste regnskapsår, og som er vedtatt i perioden fra balansedagen for siste regnskapsår til tidspunktet for ordinær generalforsamling der årsregnskapet for siste regnskapsår skal behandles, regnskapsføres som kortsiktig gjeld. Det bør inngå i en eventuell egen linje for avsatt utbytte, sammen med foreslått ordinært utbytte.

Et ekstraordinært utbytte basert på mellombalanse med mellombalansedag i perioden fra balansedagen for siste regnskapsår til tidspunktet for ordinær generalforsamling der årsregnskapet for siste regnskapsår skal behandles som er vedtatt før ordinær generalforsamling der årsregnskapet for siste regnskapsår skal behandles, skal opplyses om i note. Det er vanskelig å få tak i hva foregående setning

Figur 1

betyr, så la følgende eksempel illustrere betydningen: Generalforsamlingen i et foretak vedtar årsregnskapet for 2013 i mai 2014. Det settes opp en mellombalanse med mellombalansedag 28. februar 2014 som grunnlag for utdeling av ekstraordinært utbytte, og dette

ekstraordinære utbyttet vedtas 15. mars 2014. Dette ekstraordinære utbyttet skal det noteopplyses om i årsregnskapet for 2013.

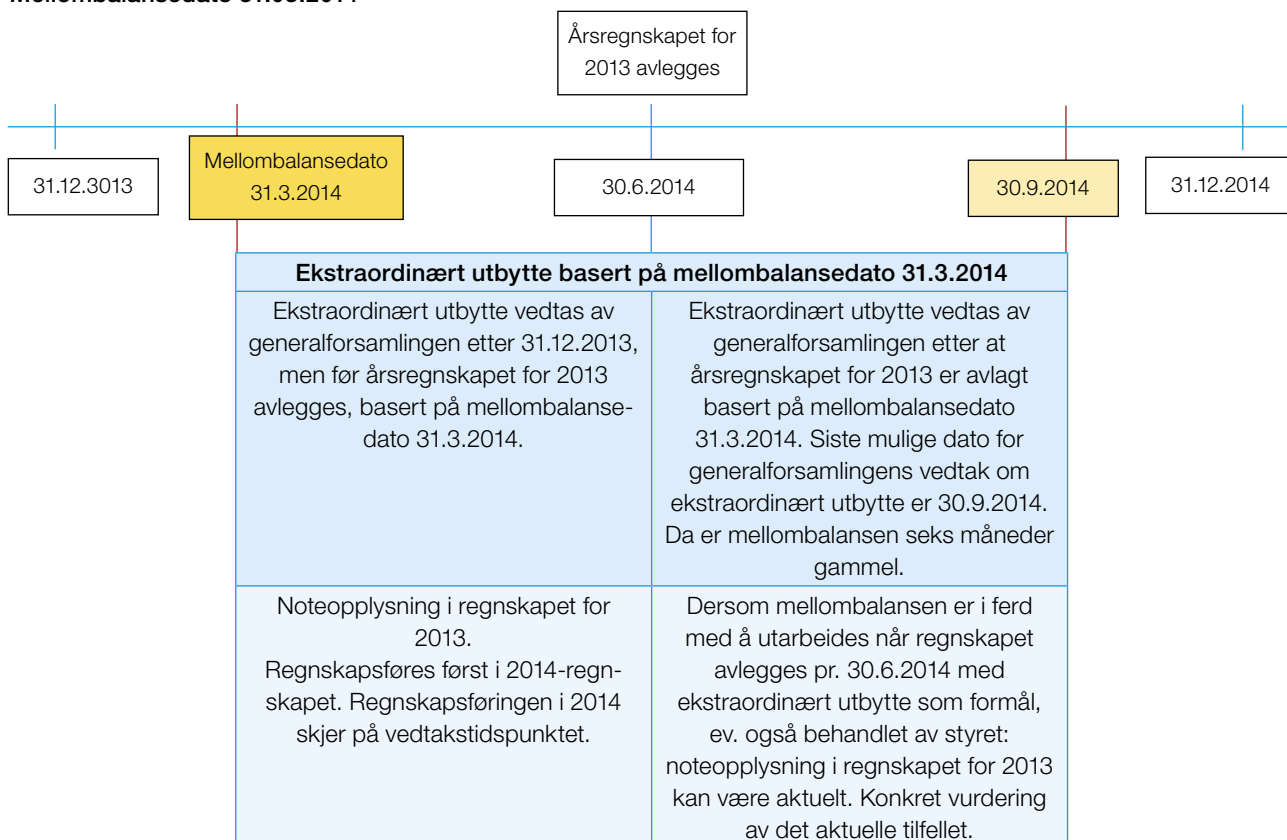
I NRS 8 anbefales det at det gis informasjon om ekstraordinært utbytte i

disponeringen av årsresultatet i resultatregnskapet, eventuelt i årsberetningen, jf. kapittel 5.3.1. Det er også adgang til å vise denne i en eventuell oppstilling av endringer i egenkapitalen eller i noter. NRS 3 omtaler ikke temaet.

Mellombalansedato 30.09.2013

Mellombalansedato 31.03.2014

1000 + = NATT
(Fyll inn tallet)

Økonomisk programvare for profesjonelle brukere

Maestro leverer programvare for

- Årsoppgjør
- Revisjon
- Skatt
- Konsern
- Klientadmin
- ASP

Har du tallene, blir det alltid riktig.

Kompliserte oppgaver blir enkle når du bruker økonomisk programvare fra Maestro. Vi legger vekt på brukervennlighet og fleksibilitet, og gir deg trygge og effektive verktøy som er integrert med Altinn.

Kontakt oss på 02575 for visning og et godt tilbud!
Mer informasjon på www.maestro.no

maestro
Lett å mestre

Regnskapsmessig behandling hos mottaker

Det er ikke foretatt justeringer av NRS(V) *Regnskapsføring av inntekt*. Av NRS 8 fremgår det at inntektsføring av ekstraordinært utbytte følger samme regulering som inntektsføring av ordinært utbytte. Dette er ikke skrevet i uthevet skrift, slik at det samme må gjelde for øvrige foretak.

Kort oppsummert fremgår det av NRS 8 at utbytte kan inntektsføres når vedtak om utbytte er fattet (utbetalingsåret). Alternativt kan foretaket ha som prinsipp at utbytteinntekten periodiseres til avsetningsåret dersom det er betydelig sannsynlighetsovervekt for utdeling av utbyttet på balansedagen. Dersom givende selskap har ordinær generalforsamling i april 2014, og vedtar et ekstraordinært utbytte med basis i mellombalanse med mellombalansedag 31. desember 2013 i januar 2014, skal dette føres som kortsiktig gjeld i balansen til giver i årsregnskapet for 2013. Om mottakende selskap er morselskap til givende selskap, og har som prinsipp at utbytteinntekt periodiseres til avsetningsåret, inntektsføres det ekstraordinære utbyttet i årsregnskapet for 2013. Dersom givende selskap har ordinær generalforsamling i april 2014, og vedtar et ekstraordinært utbytte med basis i mellombalanse med mellombalansedag 31. januar 2014 i februar 2014, skal det opplyses om i note i årsregnskapet for 2013 hos giver. Om mottakende selskap er morselskap for givende selskap, og har som prinsipp at utbytteinntekt periodiseres til avsetningsåret, kan likevel ikke det ekstraordinære utbyttet inntektsføres før i årsregnskapet for 2014.

Konsekvenser for gjennomstrømming av utbytte

Som beskrevet over, er reguleringen av regnskapsmessig behandling av utbytte hos giver knyttet til hvilken aksjerettslig kategori utbyttet inngår i. Hvilke muligheter for tidfesting av inntekt som finnes for mottaker, er avhengig av om utbyttet avsettes i

balansen i årsregnskapet til giver. Dersom man er opptatt av muligheten til gjennomstrømming av utbytte, er dette viktig å være klar over.

To eksempler kan illustrere dette:

Eksempel 1

Et datterselskap vedtar i februar 2014 årsregnskapet for 2013 uten utbytte. I april 2014 tas det ut tilleggsubytte basert på årsregnskapet for 2013. Morselskapet avlegger sitt årsregnskap i mai 2014. I og med at årsregnskapet for datter ikke inneholder utbyttegjeld, kan ikke morselskapet inntektsføre utbyttet fra datterselskapet før i årsregnskapet for 2014. Hadde datterselskapet ventet med å avlegge sitt årsregnskap for 2013 til april 2014, og tatt ut utbyttet som ordinært utbytte i stedet for som tilleggsubytte, ville morselskapet kunnet inntektsføre utbyttet i sitt årsregnskap for 2013.

Eksempel 2

Et datterselskap setter opp mellombalanse med mellombalansedag 1. februar 2014, og denne brukes som grunnlag for vedtak om ekstraordinært utbytte 15. mars 2014 (uttak av inntjening fra januar 2014 samt tilbakeholdte overskudd fra tidligere år). Datterselskapet vedtar sitt årsregnskap 30. mars 2014. I datterselskapets årsregnskap for 2013 skal det kun noteopplyses om det ekstraordinære utbyttet, slik at morselskapet ikke kan inntektsføre dette utbyttet før i sitt årsregnskap for 2014. Hadde datterselskapet avlagt årsregnskapet for 2013 med maksimalt ordinært utbytte, og deretter satt opp mellombalanse for å få ut inntjeningen i 2014, kunne morselskapet inntektsføre det ordinære utbyttet i sitt årsregnskap for 2013.

Justerings

Siden 1.1.2008 har vi hatt regler om justering av merverdiavgift på større anskaffelser. For fast eiendom omfatter reglene eiendom som er oppført, påbygd eller ombygd etter 1.1.2008. Justeringsreglene innebærer at det fradraget man i sin tid fikk for merverdiavgift i forbindelse med byggingen, skal justeres dersom man ikke lenger bruker lokalene som forutsatt. Endring i bruken kan føre til at man må betale tilbake merverdiavgift, eller at man kan få mer i fradrag. Alt avhenger av om man i større eller mindre grad bruker lokalene i avgiftspliktig virksomhet.

For fast eiendom gjelder justeringsreglene for en periode på ti år. Ved slutten av hvert regnskapsår må det tas stilling til om det har skjedd endringer som påvirker det opprinnelige fradraget for merverdiavgift.

Har virksomheten fast eiendom som er oppført, påbygd eller ombygd etter 1.1.2008?

Justeringsreglene gjelder for anskaffelser foretatt etter 1.1.2008. Det må derfor kontrolleres om virksomheten har bygg som er oppført, påbygd eller ombygd etter 1.1.2008.

Reglene gjelder bare for anskaffelser over en viss verdi. For fast eiendom må kostnaden til merverdiavgift ved anskaffelsen utgjøre minst kr 100 000. Investeringen inkludert merverdiavgift må derfor minst være kr 500 000. Det er ikke nødvendig at man har fradragført denne merverdiavgiften. Justeringsreglene gjelder uansett. Hvis virksomheten ikke har fradragrett, gir reglene en mulighet for fradrag på et senere tidspunkt.

Hva utgjør et byggetiltak?

Det er merverdiavgiften på hver enkelt ny-, på- eller ombygging som skal utgjøre minst kr 100 000. Hver

reglene på 1-2-3

JUSTERINGSREGLENE FOR FAST EIENDOM kan være vanskelige å forstå, men viktige å forholde seg til. Nedenfor følger en kort gjennomgang av reglene som gjelder.

Rådgiver merverdiavgift
Camilla Brunfelt,
Revisorforeningen

enkelt ny-, på- eller ombygging anses som eget byggetiltak. Det må dermed tas stilling til hva som utgjør byggetiltaket. I denne vurderingen skal det som naturlig fremstår som ett prosjekt, anses som eget byggetiltak.

Det er bare anskaffelser man skattemessig skal aktivere som er omfattet av reglene. Utgifter til drift og vedlikehold skal ikke tas med. Utgifter til tekniske installasjoner er aktiveringspliktige, men likevel bare omfattet av justeringsreglene dersom arbeidet innebærer en standardheving.

Har virksomheten overdratt eller endret bruken av eiendom?

Fradraget for merverdiavgift skal justeres når fast eiendom overdras eller det skjer endringer i virksomhetens egen eller leietakeres bruk av eiendommen. Det må derfor kontrolleres om virksomheten har overdratt, endret egen bruk, eller endret leietakere i løpet av året.

Med overdragelse menes at eiendommen har skiftet eier. Eiendommen kan være solgt eller på annen måte overdratt til en ny eier. Alle former for overdragelse er omfattet, også vederlagsfri overdragelse, tvangssalg og konkurs. Skifter eiendommen eier som følge av en fusjon eller fusjon, er dette også omfattet.

Med endringer i bruk menes at eiendommen i større eller mindre grad brukes i virksomhet som gir fradragrett. Har det skjedd et skifte av leietaker i bygg hvor utleier er frivillig registrert (for merverdiavgift), er bruken av lokalene endret hvis den nye

leietakeren har en annen merverdiavgiftsmessig status enn den forrige.

Blir lokaler stående tomme, eller bygget brenner eller rives ned, skjer det en endring av bruken av lokalene, men denne endringen medfører ikke at fradrag må justeres. For tomme lokaler har utleier ikke lenger fradragrett for merverdiavgift på løpende driftskostnader. Det opprinnelige fradraget for merverdiavgift på kostnadene til oppføringen skal imidlertid ikke justeres. Først når lokalene igjen leies ut, kan det være at det opprinnelige fradraget må justeres. Bygg som føres opp igjen etter brann eller nedrivning, anses som nye byggetiltak. For det som er brent ned eller revet, beholdes det opprinnelige fradraget.

Hvis virksomheten har overdratt fast eiendom?

Har virksomheten solgt eller på annen måte overdratt fast eiendom til ny eier, må det kontrolleres at virksomheten har betalt inn merverdiavgift eller inngått en avtale om overdragelse av justeringsforpliktelse til den nye eieren av eiendommen.

Ved salg eller annen overdragelse brytes nemlig forutsetningen som lå til grunn for virksomhetens fradrag for merverdiavgift ved anskaffelsen. Virksomheten må derfor betale tilbake merverdiavgift dersom det ikke er inngått en justeringsavtale med den nye eieren. Uten justeringsavtale må beløpet som skal betales tilbake, tas med på omsetningsoppgaven for den terminen eiendommen ble solgt eller overdratt til ny eier på annen måte.

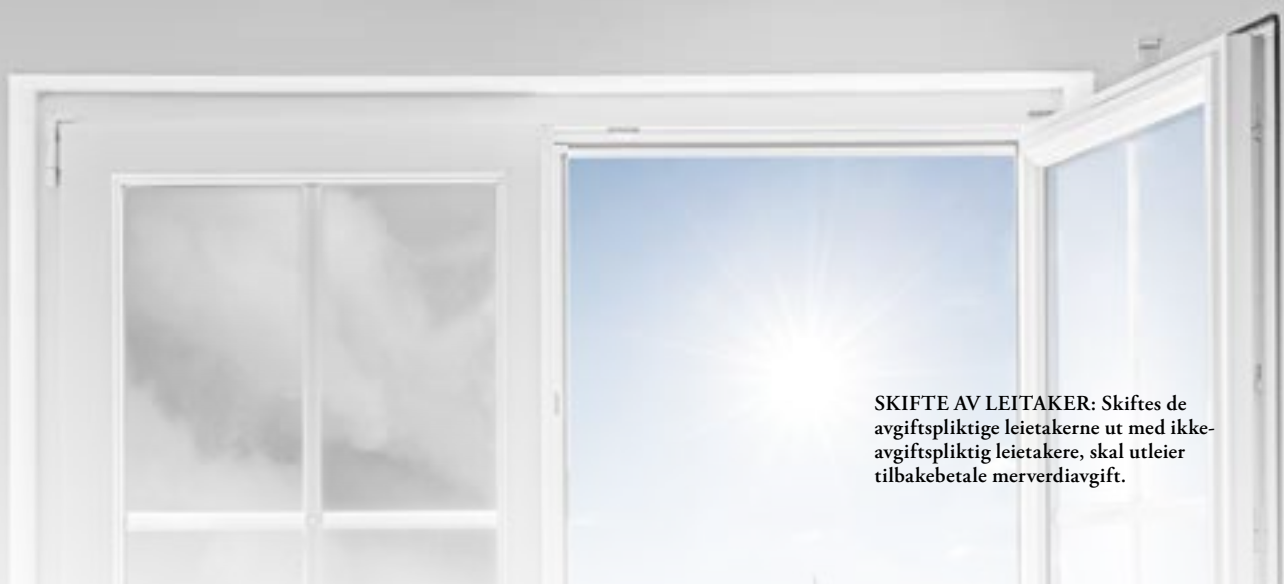
Beløpet som skal betales tilbake, skal utgjøre en andel av den fradragførte merverdiavgiften. Beløpets størrelse avhenger av hvor mange år som er igjen av tiårsperioden. For hvert hele år som er igjen skal det tilbakebetales 1/10. For det året bygget ble solgt må man se på når i året overdragelsen fant sted.

Illustrasjon: Sett at virksomheten har solgt et bygg i juli 2013 som ble oppført i 2008. Virksomheten har fradragført 1 000 000 i merverdiavgift ved oppføringen. Det er 4 ½ år igjen av justeringsperioden, og virksomheten skal derfor tilbakebetale kr 450 000 som tilsvarer 1/10 av merverdiavgiften for hvert av årene 2014 til 2017 samt 50 % av 1/10 for 2013 fordi bygget ble solgt i midten av året.

Har virksomheten endret egen bruk eller leietakere?

Har virksomheten endret egen bruk eller skiftet ut leietakere i løpet av året, må det vurderes om endringen har ført til at lokalene er mer eller mindre til bruk i avgiftspliktig virksomhet, enn det som ble lagt til grunn ved anskaffelsen.

Medfører endringen at man nå har mindre bruk av lokalene i avgiftspliktig virksomhet, skal merverdiavgift tilbakebetales. Ved mer bruk vil man kunne kreve ytterligere fradrag. Tilbakebetaling eller krav om mer fradrag, skal tas med som en årlig justering på omsetningsoppgaven for 6. termin for hvert av årene som er igjen av justeringsperioden.

SKIFTE AV LEITAKER: Skiftes de avgiftspliktige leietakerne ut med ikke-avgiftspliktig leietakere, skal utleier tilbakebetale merverdiavgift.

Illustrasjon: Sett at virksomheten i juli 2013 skiftet ut en avgiftspliktig leietaker med en ikke-avgiftspliktig leietaker i et bygg som ble oppført i 2008. Virksomheten har fradragført kr 1 000 000 (100 %) i merverdiavgift ved oppføringen. I og med at det er kommet inn en ny leietaker som ikke er avgiftspliktig, har ikke utleier lenger krav på fradrag. Fradragsprosenten er gått fra 100 % til 0 %. Virksomheten må tilbakebetale merverdiavgift for hvert av årene som er igjen av justeringsperioden. For 2013 skal virksomhet innbetale kr 50 000 på 6. termin. For hvert av årene 2014 til og med 2017, må virksomheten tilbakebetale kr 1 000 000 med mindre lokalene igjen brukes i avgiftspliktig virksomhet.

Er endringen ubetydelig?

Det gjelder en bagatellgrense ved endret bruk. For ubetydelige endringer skal det ikke foretas justering. Dette gjelder når endringen i bruken utgjør mindre enn ti prosentpoeng. For utleide lokaler skal det likevel alltid foretas justering hvis leietaker skiftes ut med en ikke-pliktig leietaker. Men hvis dette lokalet bare utgjør en mindre del, slipper utleier å justere den delen av fradraget som gjelder fellesarealene.

Har virksomheten inngått avtale om overføring av justeringsplikt?

Virksomhetens plikt til å betale tilbake merverdiavgift ved salg eller annen overdragelse av fast eiendom kan overføres til den som overtar eiendommen. Det må i tilfelle foreligge en avtale om overdragelse av justeringsforpliktelse.

Har virksomheten inngått en slik avtale, har virksomheten ikke lenger

plikt til å betale tilbake merverdiavgift. Denne plikten er overført til den nye eieren av eiendommen.

En avtale om overføring av justeringsplikt forutsetter at den som overtar eiendommen er enig, og at den som overtar eiendommen er en virksomhet som er registrert i merverdiavgiftsregisteret. Hvis kjøper ikke er registrert fra før, må virksomheten senest bli registrert i samme termin som overdragelsen skjer.

Det er ikke tilstrekkelig med en generell avtale om at justeringsforpliktelser overføres. Avtalen skal inneholde nærmere bestemte opplysninger. Avtalen skal være skriftlig og underskrevet av begge parter. Det er dessuten et krav om at avtalen skal være inngått senest i løpet av oppgavefristen for den terminen overdragelsen finner sted.

I justeringsavtalen skal det være opplysninger om:

- selger og kjøpers navn, adresse og organisasjonsnummer
- hvilket byggetiltak avtalen gjelder, og på hvilket tidspunkt dette ble fullført
- anskaffelseskostnaden på byggetiltaket uten merverdiavgift og total merverdiavgift

Justeringsavtalen skal også inneholde opplysninger om:

- selger og kjøpers fradragsrett ved overdragelsen angitt i prosent
- resterende justeringsbeløp for selger
- angivelse av justeringsbeløpet som overdras
- hvordan inngående avgift fordeler seg på de ulike delene av den faste eiendommen

Hvis justeringsavtalen mangler, eller ikke er inngått innen fristen, må virksomheten som overdrar bygget, innbetale justeringsbeløpet.

Har virksomheten dokumentasjonen i orden?

Justeringsreglene oppstiller omfattende krav til virksomhetens dokumentasjon.

Ved anskaffelse, oppføring, påbygging og ombygging av fast eiendom skal virksomheten dokumentere hva som er anskaffet. Hvert byggetiltak skal dokumenteres for seg. Virksomheten skal dokumentere anskaffelseskostnaden uten merverdiavgift, merverdiavgiftsbeløpet, og fradragført merverdiavgift ved anskaffelsen angitt i prosent.

Videre skal virksomheten dokumentere anskaffelsestidspunktet, som er det tidspunktet byggetiltaket er ferdig. Opplysningen vil være sammenfallende med når justeringsperioden begynner å løpe.

Virksomheten skal også dokumentere bruken av eiendommen i løpet av året. Det skal fremgå om eiendommen er brukt som forutsatt ved anskaffelsen eller om det har vært mer eller mindre bruk av eiendommen i avgiftspliktig virksomhet i løpet av året.

Formålet med dokumentasjonsreglene er at det i ettertid skal være enkelt å finne frem informasjon om fradragsposisjonen for hver enkelt kapitalvare. Dokumentasjonsreglene er omfattende og må følges. De gjelder også for virksomheter som ikke er registrert i Merverdiavgiftsregisteret.

AKELIUS ARENA

TILBY DINE KUNDER EN **AHA**-OPPLEVELSE!

Med nye **Akelius Arena** kan du gi klientene dine en ekte aha-opplevelse – og samtidig enda bedre rådgivning. Akelius Arena er en webtjeneste som bearbeider data fra Årsavslutning (inkl. transaksjoner fra bokføringen) til en gjennomtenkt og lettfattelig grafisk presentasjon.

- tilgjengelig når som helst fra hver datamaskin som har tilgang til internett
- enkelt for kunden å følge utviklingen løpende
- gjør dine kunder mer intressert i bokføringen
- gjør samarbeidet med dine kunder dypere.
- gjør det lettere å selge mere gode rådgivningstjenester

Vi anbefaler varmt at du bestiller et gratis prøveabonnement allerede i dag!

Akelius' Verden – **vi står bak deg.**

www.akelius.no

Akelius

a Wolters Kluwer business

Krav om personalliste fra 1.1.14

FRA 1. JANUAR 2014 KREVES DET FØRING AV PERSONALLISTE for serveringssteder, frisører og skjønnhetspleiere samt bilverksteder og bipleiebransjen. Virksomheter som ikke følger bestemmelsene, kan risikere bøter på 8600 kroner og høyere.

Rådgiver bokføring
Ingjerd Moen,
Revisorforeningen

Hovedreglene

Personallisten skal gi en oversikt over personer som arbeider i virksomheten, herunder også ulønnet og innleid personale. Personer som er innom på arbeidsstedet uten å utføre arbeid i selve virksomheten, kreves således ikke oppført i listen. En maler som er leid inn for å gjøre arbeid på lokalene, skal f.eks. ikke oppføres i listen. Heller ikke arbeidstakere som er innom arbeidsstedet utenfor arbeidstiden kreves innført i personallisten, forutsatt at de ikke utfører arbeid.

Personallisten skal angi den enkeltes navn og fødselsnummer eller D-nummer. Fødselsnumre og D-numre kan erstattes med unike koder. Det skal i så fall utarbeides en oversikt over benyttede koder med tilhørende fødselsnummer eller D-nummer. Kodeoversikten anses som en del av personallisten.

Opplysninger om fødselsnummer er ikke sensitive personopplysninger etter personopplysningsloven. Fødselsnummer anses imidlertid å være skjermingsverdig. Det er derfor tillatt at fødselsnr. eller D-nummer erstattes av unike koder dersom det i tilknytning til personallisten oppbevares en oversikt over kodene og tilhørende fødselsnummer eller D-nummer. Kodeoversikten vil da bli å regne som en del av personallisten.

Personallisten skal angi den bokføringspliktiges navn og organisasjonsnummer.

Personallisten skal for hver arbeidsdag angi tidspunktet for arbeidssdagen begynnelse og slutt, og skal føres i umiddelbar tilknytning til at arbeidet påbegynnes og avsluttes.

Den bokføringspliktige skal sørge for at pass eller annen gyldig legitimasjon med bilde, eller kopi av slik legitimasjon for alle tilstedeværende som arbeider i virksomheten, kan fremvises på forespørsel. Arbeidsgiver kan velge to løsninger for å ivareta kravet: enten kan det avtales med de ansatte at det skal tas kopi av legitimasjon for oppbevaring på arbeidsstedet, eller at de ansatte har plikt til å vise frem legitimasjon på forespørsel fra kontrollmyndighetene. Manglende oppfyllelse av legitimasjonskravet kan føre til overtredelsesgebyr.

Personalliste kan føres manuelt eller elektronisk. Personalliste som føres manuelt, skal foreligge på arbeidsstedet i en innbundet bok der sidene er forhåndsnummererte. Skattedirektoratet tilbyr inntil videre personalliste i form av innbundet bok vederlagsfritt. Personalliste som føres elektronisk, skal umiddelbart kunne skrives ut på papir. Dersom det foretas rettelser i personallisten, skal det fremgå hvem som har foretatt rettelser og tidspunkt for når det er gjort.

Det vil være mulighet for å kombinere for eksempel dokumentasjonen for timebestillinger etter samme forskrift med dokumentasjon som oppfyller de kravene som stilles til personalliste.

Det er heller ikke noe i veien for at elektroniske tidsregistreringssystem kan benyttes som personalliste, forutsatt at systemet også registrerer de opplysningene som kreves i en personalliste.

Mange bokføringspliktige driver virksomhet på forskjellige lokasjoner, uten at det er opprettet egne foretak for den enkelte lokasjon/filial. Dersom listen føres elektronisk, vil det være krav om umiddelbar tilgang til utskrift på den lokasjon som er gjenstand for kontroll.

Det må benyttes betryggende system for føring av personalliste, slik at opplysningene i listen ikke enkelt kan endres. Dersom listen føres elektronisk, kan det ikke benyttes tekstbehandlings- og regnearkprogrammer hvor det er mulig å endre eller slette direkte i de registrerte opplysningene. Manuelt førte lister må føres med penn. Bokføringspliktige som plikter å utarbeide arbeidsplan etter arbeidsmiljøloven eller som på annet grunnlag utarbeider tilsvarende arbeidsplan, kan benytte denne som alternativ til personalliste etter første ledd. En slik arbeidsplan må oppdateres fortløpende. Bestemmelsene om personalliste i denne forskriften gjelder tilsvarende for en slik arbeidsplan.

Bestemmelsene gjelder ikke for bokføringspliktige der personalet kun består av innehaveren, dennes ektefelle/samboer eller barn under 16 år. Bestemmelsene gjelder heller ikke bokføringspliktige der personalet kun

Hemmeligheten ligger i flyten

Ring oss på:
55 38 77 77

Uni Micro har utviklet et av Norges mest brukte regnskapssystemer. Det er funksjonelt, innovativt, og brukervennlig.

Vårt mål er å gjøre regnskapsføring så enkelt som mulig. Dette betyr at du får en total løsning tilpasset din bedrifts behov, der informasjonen flyter sømløst mellom de ulike modulene.

Det gir deg den gode arbeidsflyten.

Uni Økonomi er blitt kåret til best i test av PC World, fire år på rad.

«Uni Micro har et lekkert brukergrensesnitt og effektiv og avansert bokføring og fakturering. Vi liker godt at du bare betaler for de webmodulene du vil ha. ... Uni Micro holder seg i forkant teknologisk og konkurrerer skarpt med langt større selskaper»

sier PC World Norge, i sin konklusjon sept. 2013

består av daglig leder som også er del-taker eller aksjonær i foretaket, dennes ektefelle/samboer eller barn under 16 år. Bestemmelsene gjelder heller ikke dersom den bokføringspliktige i hovedsak driver virksomhet som ikke omfattes av kravet til personalliste (utdypes lenger ned).

Det er viktig å understreke at forskriften stiller krav om at opplysningene innføres i personallisten i umiddelbar tilknytning til at arbeidet påbegynnes eller avsluttes. Det er derfor ikke anledning til å vente med å registrere opplysningene til et senere tidspunkt. Dersom en person arbeider flere steder i løpet av et døgn, skal han skrives inn i personallisten på hvert arbeidssted.

Skatteetaten har (pr. januar 2014) kommet med fire uttalelser knyttet til kravet om personalliste. Nedenfor har vi gjengitt store deler av disse uttalelsene.

Hvem skal føre personalliste?

Serveringssteder mv.

Enhver som driver serveringssted, cateringvirksomhet, gatekjøkken og annen virksomhet hvor tilberedt mat mv. bringes ut til kunden eller hentes på forretningsstedet, har plikt til å føre og oppbevare personalliste.

Begrepet «serveringssted» er knyttet opp mot avgrensningen i serveringsloven. Her er dette definert som sted hvor det «foregår servering av mat og/eller drikke og hvor forholdene ligger til rette for fortæring på stedet». Plikten til å føre personalliste er ikke begrenset til å gjelde serveringssteder der det serveres øl, vin eller brennevin.

Unntakene som nevnt i serveringsloven, vil gjelde tilsvarende for plikten til å føre personalliste. Det vil bl.a. ikke være plikt til å føre personalliste ved servering i kantine som et foretak driver etter selvkostprinsippet og som er til bruk for egne ansatte, eller ved servering i tog, fly og båter i rutetrafikk.

I tillegg til serveringssteder har også cateringvirksomhet, gatekjøkken og annen virksomhet hvor tilberedt mat og drikke bringes ut til kunden eller hentes på forretningsstedet, plikt til å føre personalliste.

Frisørvirksomhet og skjønnhetspleie

Bokføringspliktige som driver frisørvirksomhet og skjønnhetspleie, skal føre og oppbevare personalliste.

Mens frisørvirksomhet er et relativt klart begrep, knyttet til vask, klipping og styling av hår, er begrepet skjønnhetspleie mer uklart. En del tradisjonell skjønnhetspleie utføres også av frisører, slik som farging av vipper og bryn, piercing mv.

Skjønnhetspleie skal avgrenses mot tjenester som er unntatt fra merverdiavgiftsloven. Slike unntatte tjenester vil da ikke anses som skjønnhetspleie som medfører plikt til å føre personalliste. Dette medfører at «helsetjenester» og «alternativ behandling» ikke anses som skjønnhetspleie etter bokføringsforskriften. Det legges også til grunn at skjønnhetspleie forutsetter at kunden får utført en behandling av personalet i virksomheten. Således faller virksomhet som driver utleie av solsenger (solarium) utenfor begrepet, selv om slike solsenger har betjent personale.

Forutsatt at de nevnte unntakene i merverdiavgiftsloven ikke kommer til anvendelse, vil bl.a. følgende behandlinger bli ansett som skjønnhetspleie:

- Ansiktsbehandling, manikyr, herunder legging av kunstige negler, og pedikyr
- Ulike former for kroppspoleie, velværebehandlinger (SPA-behandlinger mv.)

- Farging av vipper og øyebryn, tatoivering av øyebryn, øyekontur og lepper
- Tannbleking
- Piercing

Bilverksteder og bilpleie

Registreringspliktige foretak skal registreres med næringskode i Enhetsregisteret og Foretaksregisteret. Det legges til grunn at virksomheter som er registrert med næringskode 45 200 «Reparasjon og vedlikehold av motorvogner, unntatt motorsykler», eller som driver virksomhet som er omfattet av denne koden uten å være registrert med koden, har plikt til å føre og oppbevare personalliste. På SSB sin hjemmeside, er det i note gitt nærmere beskrivelse av hva næringskoden omfatter:

- mekaniske og elektriske reparasjoner,
- reparasjon av elektroniske innsprøytningssystemer,
- alminnelig service,
- reparasjon av karosserier og reservedeler til motorvogner,
- vask og polering,
- sprøytelakkering og annen billakkering,
- reparasjon av bilruiter, seter i motorvogner, dekk og slanger,
- montering og utskifting og montering av reservedeler og utstyr som ikke er en del av produksjonsprosessen.

Man er som hovedregel fritatt fra kravet til å føre og oppbevare personalliste dersom 75 % eller mer av omsetningen kommer fra virksomhet hvor det ikke er plikt til å føre personalliste (jf. omtale av unntak under). Skattedirktoratet har kommet med en ut-

talelse om personalliste for bilforhandlere som f.eks. også driver verksted. Uttalelsen finner du her: skatteetaten.no/no/Radgiver/Rettskilder/Uttalelser/Prinsipputtalelser/Krav-til-personalliste--bilforhandlere/

Ytterligere generell informasjon om hvem som skal oppføres i personallisten, finner du her: skatteetaten.no/no/Radgiver/Rettskilder/Uttalelser/Prinsipputtalelser/Hvem-skal-registreres-i-personallisten/

Unntak fra kravet om personalliste

Foretak uten ansatte

Foretak der personalet kun består av eier, eller daglig leder som også er deltaker eller aksjonær i foretaket, samt deres ektefelle/samboer og barn under 16 år, er unntatt. Hvis foretaket har annet personale, vil plikten til å føre personalliste gjelde alle som arbeider i virksomheten, dvs. også innehaveren, dennes barn osv. Plikten til å føre personalliste gjelder selv om virksomheten kun benytter annet personale i

mindre utstrekning, for eksempel ekstrahjelp i helgene, ferievikarer mv.

I enkelte bransjer, for eksempel frisørbransjen, er det vanlig at flere næringsdrivende driver virksomhet i felles lokaler. Så lenge virksomheten drives uten lønnstakere eller innleid arbeidskraft, vil det ikke være krav til å føre personalliste. Dersom det ansattes en person, for eksempel en ryddehjelp, vil det være plikt til å føre personalliste for den eller de som registreres som arbeidsgiver i arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret.

Hovedsakelig annen type virksomhet

Normalt vil en kunne basere seg på omsetningstall for å avgjøre om det drives virksomhet som i hovedsak faller utenfor kravet til personalliste. Det legges til grunn at det som hovedregel ikke vil være krav til å føre og oppbevare personalliste dersom 75 % eller mer av omsetningen kommer fra virksomhet hvor det ikke er plikt til å føre personalliste.

Det kan imidlertid tenkes situasjoner hvor dette ikke er en hensiktsmessig avgrensning. Et eksempel på dette kan være en virksomhet som driver restaurant og utleie av fast eiendom, for eksempel utleie av en forretningsgård. Utleievirksomheten krever minimal bruk av arbeidskraft, men kan likevel utgjøre mer enn 75 % av omsetningen i foretaket. I et slikt tilfelle skal det likevel føres personalliste for restaurantvirksomheten.

Delt virksomhet

Med delt virksomhet menes at foretaket dels driver virksomhet innen en av de tre bransjene serveringssteder, frisører og skjønnhetspleiere samt bilverksteder og bilpleiebransjen, dels annen type virksomhet, men hvor unntaket for «hovedsakelig annen type virksomhet», jf. punktet over, ikke kommer til anvendelse.

PERSONALISTEN: Listen skal gi en oversikt over personer som arbeider i virksomheten, herunder også ulønnet og innleid personale.

Typisk vil dette kunne være en hotellvirksomhet som også driver en restaurant, eller en klinikk som dels driver avgiftspliktig skjønnhetspleie, dels helsetjenester eller alternativ behandling etter merverdiavgiftsloven. Et tredje eksempel kan være en bensinstasjon som i tillegg til å selge bensin, rekvisita, mat- og kioskvarer også serverer mat og drikke «hvor forholdene ligger til rette for fortæring på stedet», jf. avgrensning omtalt over. Krav til å føre personalliste fordi man driver virksomhet innenfor en bransje hvor det er krav om å føre personalliste, medfører ikke et krav om å føre personalliste for den øvrige virksomheten som drives.

For virksomheter som driver delt virksomhet, vil dermed plikten til å føre og oppbevare listen gjelde ansatte som arbeider innenfor det virksomhetsområdet det skal føres personalliste for. Dette omfatter også ansatte som arbeider både innenfor et slikt virksomhetsområde og et virksomhetsområde som faller utenfor. Et eksempel på dette kan være et overnattingssted med restaurant som har krav til å føre personalliste for sin restaurantvirksomhet, og som har en ansatt som dels jobber i resepsjonen og dels i restauranten/spisesalen.

Midlertidig virksomhet

Plikten til å føre personalliste gjelder også ved midlertidig virksomhet, og uavhengig av om personalet består av frivillige eller vanlige lønsmottakere. Det fremgår av bokføringsforskriften at ulønnet og innleid personale skal inngå i personallisten.

Med midlertidig virksomhet menes i første rekke virksomhet som pågår over en kort avgrenset periode, for eksempel i forbindelse med konserter, messer og lignende. Dette kan være årlige arrangementer, for eksempel musikkfestivaler, eller arrangementer som kun skjer én gang, for eksempel en bestemt rockekonsert. Ved slike arrangementer vil det typisk være omsetning knyttet til bl.a. inngangspenger, salg av kioskvarer og serveringstjenester. Omsetningen knyttet til salg av billetter vil kunne

utgjøre den hovedsakelige delen av omsetningen (mer enn 75 %), men dette er ikke alltid tilfelle. Unntaket knyttet til om den bokføringspliktige i hovedsak driver virksomhet som ikke omfattes av kravet til personalliste, fører til at enkelte festivaler faller utenfor kravet til personalliste, mens andre faller innenfor. Uavhengig av organisasjonsform for øvrig synes det å være vanlig at salget forestås av ulønnet arbeidskraft, ved bruk av «frivillige».

MIDLERTIDIG VIRKSOMHET: Med midlertidig virksomhet menes i første rekke virksomhet som pågår over en kort avgrenset periode, for eksempel i forbindelse med konserter, messer og lignende.

Elevbedrifter ved videregående skoler – ikke krav til personalliste

Skattedirektoratet legger til grunn at kravene til å føre personalliste ikke vil gjelde når slik virksomhet drives som ledd i undervisningen, hovedsakelig i skoletiden, og når ingen andre enn veilederne (lærerne) mottar lønn for det arbeidet som utføres.

Skattedirektoratet legger vekt på at formålet med kravene til å føre og oppbevare personalliste er å motvirke svart arbeid og at arbeidet ved elevbedriftene skjer som ledd i undervisningen ved skolene.

Oppbevaring

Personallisten skal føres på arbeidstedet og skal kunne fremlegges for kontrollmyndighetene ved kontroll. Personallisten må oppbevares slik at den er lett tilgjengelig for kontrollmyndighetene, og at den umiddelbart kan fremlegges på forespørsel. Tilsvarende må det ved elektronisk føring være rutiner i virksomheten som sikrer at listen umiddelbart kan skrives ut, ved at flere på arbeidsplas-

sen har mulighet til å ta utskrift (i tilfelle sykdom e.l.). Personallisten, inkludert ev. kodeoversikt, skal oppbevares i tre år og seks måneder etter regnskapsårets slutt. Personallisten for den enkelte virkedag må oppbevares på arbeidstedet i virksomhetens åpningstid. Eldre personallister kan oppbevares sammen med øvrig regnskapsmateriale.

Gebyrer

Det følger av ligningsloven at gebyret skal utgjøre ti rettsgebyrer. Ett rettsgebyr er pt. kr 860. Ved gjentatt overtredelse innen tolv måneder fra ileggelse av gebyr skal gebyret utgjøre 20 rettsgebyrer. Et tilleggsgebyr på to rettsgebyrer skal ilegges for hver person som ikke er registrert i samsvar med bestemmelsene om føring av personalliste.

Mangler ved føringen kan for eksempel være at det er benyttet et lite betryggende system, for eksempel løsark fremfor innbundet bok hvor sidene er forhåndsnummererte, eller at boken mangler opplysninger, for eksempel personalets fødselsnummer.

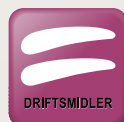
Eksempel: Ved en kontroll avdekkes det at det ikke er ført personalliste for tre dager den siste måneden. På kontrolltidspunktet påtreffes det dessuten to personer som arbeider i virksomheten, men som ikke står oppført i personallisten den aktuelle dagen. I dette tilfellet skal det ilegges et gebyr på kr 12 040 (kr 8600 for manglende føring av personallisten, pluss kr 3440 for de to personene som ikke er ført i listen).

Hvis det ved en ny kontroll innen tolv måneder avdekkes at det er gjentatte mangler ved føringen av personallisten, skal gebyret utgjøre 20 rettsgebyr. Forhøyet gebyr ilegges selv om mangelen som avdekkes ved føringen er av en annen karakter enn ved første kontrollbesøk. Vi henviser til nevnte uttalelser fra Skattedirektoratet for utfyllende informasjon.

Økonomisk styring og kontroll. Punktum.

KITTO RIBBO Foto: Monkey Business

Finales programmer tar over der økonomisystemene stopper, og hjelper deg videre med årsregnskap, noteopplysninger, ligningsoppgaver, skatteberegning, avstemming, dokumentasjon, analyse- og nøkkeltallrapporter, prognoser, grafer, perioderapporter, konsernregnskap, avskrivninger, driftsmiddeloversikt, aksjeoversikt, kontantstrømoppstilling m.m. I tillegg valideres dataene automatisk mens du arbeider, slik at feilføringer avsløres umiddelbart. Gratis demoversjoner finner du hos www.finale.no.

Justeringer i bokføringsforskriften

Finansdepartementet kom i juni 2013 med en ny forskrift om endringer i bokføringsregelverket. Denne forskriften inneholdt noen feil som nå har blitt korrigert i ny forskrift. Forskriften utgitt i juni ble samtidig opphevet.

I all hovedsak er det ingen realitetsendringer i sist utgitte forskrift sammenlignet med juni, men det er gjort et par endringer:

Bokføringsforskriften er endret som følge av innføring av regler om omvendt avgiftsplikt ved salg av gull. Endringene har sammenheng med innføring av regler om omvendt avgiftsplikt ved salg av gull og har betydning for den som selger gull til næringsdrivende og offentlige virksomheter. Hvis kjøper skal beregne og betale merverdiavgift etter disse reglene, skal salgsdokumentet merkes: «Omvendt avgiftsplikt – Merverdiavgift ikke beregnet».

I juni kom en endring vedrørende unntak fra hovedregelen om oppbevaring av timelister innen bygg- og anleggsbransjen (bokføringsforskriften § 8-1-5). Ett av vilkårene for unntak er at det ikke har blitt tatt forbehold i revisjonsberetningen i foregående regnskapsår «med hensyn til om ledelsen har sørget for en ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger». Dette er nå supplert med et krav om at det heller ikke kan ha blitt tatt «forbehold om at regnskapet ikke bør fastsettes slik det foreligger».

Revisorforeningen stiller seg spørrende til ordlyden i denne siste endringen. Vi mener den er egnet til å skape tvil om hvorvidt det er forbehold eller negativ konklusjon det siktes til.

Endring i skattesats – regnskapsføring av utsatt skatt

Ved beregning av utsatt skatt eller utsatt skattefordel i balansen anvendes skattereglene på balansedagen, dvs. de skattereglene som ved regnskapsavleggelsen er vedtatt å gjelde for fremtidige perioder, jf. NRS(F) *Resultatskatt* punkt 2.2 åttende avsnitt. For regnskapsåret 2013 vil det derfor være riktig å bruke den fremtidige satsen på 27 % på posten utsatt skatt, og 28 % på betalbar skatt (skattesatsen for 2013 er ikke endret). Virkningen av endring i skatteregler er en estimatendring og inngår i skattekostnaden i perioden.

Små foretak plikter ikke å gi noteopplysninger om endringen av skattesats, jf. regnskapslovens notekapittel for små foretak og NRS 8 kapittel 6.1.1.2.3. Øvrige foretak skal opplyse om virkningen av endringer i skatteregler på periodens skattekostnad, jf. NRS(F) *Resultatskatt* punkt 3.3. Øvrige foretak må derfor opplyse om effekten dersom den er vesentlig for foretaket.

Øvrige foretak skal etter NRS(F) *Resultatskatt* punkt 3.3 i note ha med en avstemming som viser sammenhengen mellom skattekostnaden og skatt beregnet som gjennomsnittlig nominell skattesats på resultat før skatt. Endringen i skattesats for beregning av utskatt skatt fra 31.12.2012 til 31.12.2013 vil inngå i denne avstemmingen.

DnR har valgt Quality Broker AS som en av sine leverandører på forsikringsmeglertjenester.

Vi er eksperter på rådgivning/kjøp av forsikringer for næringslivet.

Bruk oss du også!

QUALITY BROKER
www.quality-broker.no

Skal du kjøpe en bedrift, trenger hjelp med regnskap og skatt eller planlegger generasjonsskifte? Vi har kompetansen.

Revisjon og attestasjonstjenester

- Ekstern (finansiell) revisjon
- Intern revisjon
- Borevisjon
- Attestasjoner til myndigheter

Regnskap og økonomi

- Regnskap, herunder IFRS
- Forretningsførsel
- Finansiering og budsjettering
- Management for Hire (regnskap-/økonomi, controller og lignende)

Skatt- og avgiftstjenester

- Bedriftsbeskatning, personbeskatning og merverdiavgift
- Internasjonal skatt
- Generasjonsskifte
- Expatriate tjenester

Transaksjonsstøtte

- Fusjon/fisjon/børsnotering
- Restruktureringer
- Finansiell due diligence
- Verdsettelse
- Sakkyndig redegjørelser

Rådgivning

- Strategi og analyse
- Prosjekter
- Risikostyring og intern kontroll
- Prosessforbedring
- Informasjons- og kommunikasjonsteknologi
- Gransking og misligheter
- Management for Hire

* For noen av tjenestene er det uavhengighetsregler i revisorloven som kan begrense omfanget og innholdet i vår bistand til egne revisjonsklienter.

Oslo

Grant Thornton Revisjon AS
Bogstadveien 30
N-0355 Oslo

Tlf. 22 20 04 00

Faks. 22 20 04 10

e-post: oslo@grant.thornton.no

Oslo

Grant Thornton Consulting AS
Bogstadveien 30
N-0355 Oslo

Tlf. 22 20 04 00

Faks. 22 20 04 10

e-post: consulting@grant.thornton.no

Oslo

Grant Thornton Law advokatfirma DA
Bogstadveien 30
N-0355 Oslo

Tlf. 22 20 04 00

Faks. 22 60 28 00

e-post: gtlaw@grant.thornton.no

Trondheim

Grant Thornton Revisjon AS
Vestre Rosten 81
N-7075 Tiller

Tlf. 73 10 24 10

Faks. 72 89 65 09

e-post: trondheim@grant.thornton.no